

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat.
(Ændring af beskatningsprocenter m. v.),

II. forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og

III. forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.
(Medarbejderaktier).

(Afgivet af udvalget den 11. maj 1971).

Udvalget har behandlet lovforslagene i 6 møder og har herunder haft et samråd med finansministeren. Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser vedrørende lovforslagene fra

fuldmægtig Kaj Bauch,
Centralorganisationen for Telefonstanden
i Danmark,
Dansk Fiskeriforening,
Dansk Kvindesamfund,
Dansk Skatteborgerforening,
Dansk Skovforening,
De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation,
Erhvervenes Fællesudvalg om skatte-
spørgsmål,
Haveboligforeningen „Grøndalsvænge“ og
Rederiforeningen af 1895.

Deputationer fra flere af de nævnte organisationer har tillige haft foretræde for udvalget.

De fleste af de skriftlige henvendelser er med ministerens kommentarer optrykt som bilag til betænkningen tillige med finansministerens bemærkninger. Som bilag er endvidere optrykt ministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget og nogle fra finansministeriet modtagne notater.

Efter at man i samrådet med finansministeren havde drøftet spørgsmål i forbindelse med forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat, jfr. nedenfor under I, drøf-

tede man med ministeren den af finansministeriet med repræsentanter for de kommunale myndigheder indgåede aftale om fremgangsmåden ved forskudsregistreringen for 1972.

Af aftalen fremgår, at forskudsregistreringen i almindelighed skal foretages på grundlag af ligningsresultaterne for indkomståret 1970, dog således at der tages hensyn til ændringer af forskudsregistreringen for 1971. Det understreges imidlertid i aftalen, at kommunerne i videst muligt omfang vil foretage en løbende ajourføring af forskudsregistreringen, navnlig i forbindelse med gennemgangen af selvangivelserne for indkomståret 1971. Finansministeren har oplyst, at denne revision især skal foretages for erhvervsdrivende og for lønmodtagere med større indtægter. Han vil opfordre de kommunale myndigheder til at lægge megen vægt på gennemførelsen af revisionen, således at indkomstgrundlaget for den foreløbige beskatning i 1972 i så høj grad som muligt kommer til at svare til den indkomst, der kan forventes i 1972.

Ad I. forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat. (Ændring af beskatningsprocenter m. v.).

Under udvalgets drøftelser af de ændrede regler om forhøjelsen efter lovens § 2 af fortjenesten på fast ejendom, opgjort efter § 7 A, jfr. lovforslagets § 1, nr. 2, har man

særligt behandlet spørgsmålet om de nye bestemmelser virkning ved salg af blandede skov- og landbrugsejendomme.

Når en blandet skov- og landbrugsejendom sælges samlet og det kun drejer sig om et mindre skovareal, finder udvalget, at praktiske hensyn taler for at opgøre fortjenesten under ét efter reglerne for de ejendomme, der efter lovforslaget får en faktisk beskatningsprocent på 60. Spørgsmålet er drøftet i et samråd med finansministeren; det er herunder oplyst, at man af praktiske grunde må afstå fra at drage den konsekvens af en sådan ordning, at skovarealet til gengæld skulle ind under loven om frigørelsesafgift. Som følge heraf er man enedes om at begrænse ordningen til tilfælde, hvor skovarealet udgør 10 hektarer eller derunder. Finansministeren har givet tilsagn om at udarbejde et herpå sigtende ændringsforslag, der agtes stillet ved 3. behandling af lovforslaget.

Finansministeren har stillet de nedenstående ændringsforslag nr. 1, 3, 4, 6-11, 13 og 14, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslagene er tiltrådt af udvalget.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) har sammen med et andet mindretal, se nedenfor, stillet ændringsforslag nr. 5, hvorefter beskatningsprocenten i lovens § 9, stk. 1, forhøjes fra de af finansministeren foreslåede 40 pct. til 50 pct. Mindretallet vil nærmere motivere sin stilling under lovforslagets 2. behandling.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) har ud over det nævnte, sammen med det ovennævnte mindretal stillede ændringsforslag nr. 5 stillet ændringsforslagene nr. 2 og 12, hvorefter fortjeneste ved afståelse af en- og tofamiliehuse samt ejerlejligheder ikke skal være skattefri efter lovens § 2 A, såfremt afståelsessummen udgør mere end 350.000 kr. Mindretallet vil nærmere motivere sin stilling under lovforslagets 2. behandling.

Ad II. forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

Under udvalgets drøftelser af lovforslaget har der vist sig interesse for, at man søger at opnå det formål, der tilsigtes med lovforslaget ved en anden løsning end den oprindeligt af finansministeren foreslåede, jfr. de nedenstående af ministeren stillede ændringsforslag nr. 1 og 3-5, der er tiltrådt af udvalget eller et flertal i udvalget. Der henvises herom til de ledsagende bemærkninger. Finansministeren har derudover stillet de nedenstående ændringsforslag nr. 6 og 9, der er tiltrådt af udvalget, og hvorom ligeledes henvises til bemærkningerne.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Ømann) lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) anser det kun for muligt at standse misbrugene på dette område ved at ophæve adgangen til forskudsafskrivinger, og mindretallet stiller derfor de nedenstående ændringsforslag nr. 2, 7 og 8. Mindretallet vil nærmere motivere sin stilling under lovforslagets 2. behandling.

Ad III. forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Medarbejderaktier).

Finansministeren har stillet de nedenstående ændringsforslag nr. 1-4 og 6, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslagene er tiltrådt af udvalget eller et flertal i udvalget.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget), der har tiltrådt de af finansministeren stillede ændringsforslag, har derudover stillet det nedenstående ændringsforslag nr. 5, hvorom henvises til bemærkningerne. Mindretallet indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren og af mindretallet foreslåede ændringer.

Et andet mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan tiltræde de af finansministeren stillede ændringsforslag nr. 1-3 og 6, men har ikke kunnet tiltræde de i lovforslaget og ændringsforslagene nr. 4 og 5 indeholdte bestemmelser om medarbejderaktier. Disse bestemmelser fremmer ikke økonomisk demokrati, men åbner mulighed for skattefrit at tildele friaktier til højere funktionærer. For den menige arbejder betyder ordningen alene en uheldig binding til virksomheden og udnyttelse af hans sparemidler.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstsskat.

(Ændring af beskatningsprocenter m. v.).

Til § 1.

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

1) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer: „01. I § 1, stk. 1 og stk. 2, nr. 1, 2 og 3, § 2 B, § 2 C, § 3, stk. 1, nr. 1, 2, 3, 4 og 5, der bliver nr. 2-6, § 6, § 7, stk. 1, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., § 7 A, stk. 1 og stk. 8, 1. pkt., der bliver stk. 7, 1. pkt., § 15, stk. 2 og stk. 3, 1. pkt., § 18, 1. pkt., og § 18 C, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., ændres „§ 2“ til: „§ 2, stk. 1““

Af et mindretal (Ømann):

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

„02. § 2 A, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„Fortjeneste ved afståelse af en- og to-familieshuse og ejerlejligheder skal ikke medregnes ved opgørelsen af særlig indkomst, hvis ejeren eller hans husstand har beboet huset eller lejligheden i mindst 2 år af det tidsrum, hvori han har ejet boligen, og afståelsessummen udgør 350.000 kr. eller derunder.““

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

3) Nr. 3 affattes således:

„3. I § 3, stk. 1, indsættes som nyt nummer:

„1. Fortjeneste eller tab som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, ved afhændelse m. v. af skibe

eller skibsanparter, som den skattepligtige har anskaffet på et tidspunkt, der ligger mindre end 5 år forud for afhændelsen, jfr. § 15 A i lov om skattemæssige afskrivninger m. v.“

Nr. 1-5 bliver herefter nr. 2-6.“

4) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer: „03. § 7, stk. 6, ophæves.“

Af et mindretal (Grünbaum, Lis Groes, Ove Hansen, Per Hækkerup, Egon Jensen, Hans Lund og Ømann):

5) I nr. 7 og 8 ændres „40 pct.“ til: „50 pct.“

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

6) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer: „04. I § 9, stk. 1, ændres „1.000 kr.“ til: „3.000 kr.““

7) Efter nr. 8 indsættes som nye numre: „05. § 17, stk. 3, 2. pkt., affattes således:

„I så fald skal de beløb, der fritages for almindelig indkomstbeskatning, medregnes i den særlige indkomst efter reglerne i § 7.“

06. § 17, stk. 3, 3. pkt., ophæves.“

8) Efter nr. 8 indsættes som nyt nummer: „07. I § 17, stk. 3, 4. pkt., ændres „1.000 kr.“ til: „3.000 kr.““

9) Efter nr. 9 indsættes som nyt nummer: „08. I § 18 C, stk. 1, ændres „skattefrit“ til: „skattemæssigt.““

10) Efter nr. 9 indsættes som nyt nummer:

„09. § 18 D, nr. 1, ophæves.“

11) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

„010. § 19, stk. 11, ophæves.“

Til § 2.

Af et mindretal (Ømann):

12) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke: „Stk. 01. § 1, nr. 02, anvendes på fortjenester, der erhverves den 11. maj 1971

eller senere. For fortjenester, der erhverves før den 11. maj 1971, anvendes de hidtil gældende regler."

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

13) I stk. 2, 1. og 2. pkt., ændres „00. marts 1971“ til: „11. maj 1971“.

14) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke: „Stk. 02. § 1, nr. 03-07 og 09, har virkning for indkomståret 1971 og senere indkomstår.“

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1.

De foreslåede redaktionelle ændringer er en følge af, at lovens § 2 efter lovforslaget bliver delt op i flere stykker.

Til nr. 2.

Efter ændringsforslaget skal fortjeneste ved afståelse af en- og tofamiliehuse samt ejerlejligheder ikke være skattefri efter lovens § 2 A, såfremt afståelsessummen udgør mere end 350.000 kr., idet mindretallet finder, at dyrere parcelluse bør inddrages under den særlige indkomstskat.

Til nr. 3.

Ændringsforslaget er en følge af ændringsforslag nr. 5 til forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

Til nr. 4, 7 og 10.

Efter ændringsforslag nr. 4 ophæves bestemmelsen i den gældende lovs § 7, stk. 6, om et særligt fradrag på 2.000 kr. i indkomstårets samlede fortjenester på aktier m. v. Ændringen må ses i sammenhæng med ændringsforslag nr. 6, hvorefter det skattefri bundfradrag i lovens § 9, stk. 1, forhøjes fra 1.000 kr. til 3.000 kr.

De ændringer, der foreslås i ændringsforslag nr. 7 og 10, er en følge af forslaget om at ophæve § 7, stk. 6.

Hvis ændringsforslaget vedtages, bør det medføre en ændring af kildeskattelovens § 33 A, stk. 2, 4. pkt., ved en kommende revision af denne lov.

Til nr. 5.

Mindretallet foreslår at fastsætte beskatningsprocenten i lovens § 9, stk. 1, til 50 pct. i stedet for de 40 pct., der er foreslået i lovforslaget.

Det er ikke hensigten, at det skal medføre ændringer i de faktiske beskatningsprocenter på henholdsvis 60 og $66\frac{2}{3}$, der efter lovforslaget skal gælde for 2 grupper af faste ejendomme. Hvis ændringsforslaget vedtages ved 2. behandling, vil der ved 3. behandling blive stillet forslag om nogle herpå sigtende ændringer i lovforslagets § 1, nr. 2, 5, 7 og 9.

Mindretallet vil endvidere, såfremt ændringsforslaget vedtages, ved 3. behandling stille forslag om, at det skattefri bundfradrag forhøjes til 5.000 kr.

Til nr. 6 og 8.

Efter den gældende lovs § 9, stk. 1, ned sættes den samlede særlige indkomst for et indkomstår med 1.000 kr., før den særlige indkomstskat for skattepligtige personer beregnes. I ændringsforslag nr. 6 foreslås det at forhøje dette skattefri bundfradrag til 3.000 kr. I ændringsforslag nr. 8 stilles der forslag om en heraf nødvendiggjort ændring af lovens § 17, stk. 3, 4. pkt.

Til nr. 9.

Den foreslåede ændring er redaktionel.

Til nr. 11.

I § 19, stk. 11, i lov om særlig indkomstskat — som ændret ved lov nr. 519 af 28. november 1969 — er det bestemt, at forslag til revision af bestemmelserne om beskatning af fortjeneste på fast ejendom (jfr. § 2, nr. 13) skal forelægges folketinget inden 1. januar 1972.

Da der med gennemførelsen af det foreliggende lovforslag vil være foretaget en ajourføring bl. a. af reglerne om fortjeneste på fast ejendom, foreslås det at ophæve den nævnte revisionsbestemmelse.

Til nr. 12.

Mindretallet foreslår at fastsætte 11. maj 1971 som skæringsdag for den ændrede regel om beskatning ved salg af parcelluse og ejerlejligheder.

Til nr. 13.

Det foreslås at fastsætte dagen for afgivelsen af folketingsudvalgets betænkning, den 11. maj 1971, som skæringsdag for ikrafttrædelsesreglerne i lovforslagets § 2, stk. 2. Det betyder, at den 5 års regel, hvorom der stilles forslag i ændringsforslaget til lovforslagets § 1, nr. 3, skal anvendes på fortjenester, der erhverves, og tab, der konstateres den 11. maj 1971 eller senere.

Til nr. 14.

Efter ændringsforslaget skal forhøjelsen af det skattefri bundbeløb fra 1.000 kr. til 3.000 kr. have virkning fra og med indkomståret 1971. Det samme gælder den hermed sammenhængende ophævelse af den særlige fradragsregel for aktier m. v. i lovens § 7, stk. 6.

II. forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

Til § 1.

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

- 1) Nr. 1 og 2 udgår.

Af et mindretal (Ømann):

- 2) Nr. 3 affattes således:

„3. §§ 14-17 ophæves.“

Af finansministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Ømann):

- 3) Nr. 3 udgår.

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

- 4) Nr. 4 udgår.

- 5) Nr. 5 affattes således:

„5. Efter § 15 indsættes:

„§ 15 A. I de tilfælde, der er nævnt i § 6, stk. 1, 3. og 4. pkt., samt stk. 3, medregnes fortjeneste eller tab ved afhændelse af skibe eller skibsanparter ved opgørelsen af skattepligtig almindelig indkomst, såfremt den skattepligtige har anskaffet skibet eller anparten på et tidspunkt, der ligger mindre end 5 år forud for afhændelsen.

Stk. 2. Har den skattepligtige samtidig med afhændelser, der omfattes af stk. 1, afhændet andre virksomheder tilhørende skibe eller skibsanparter, opgøres fortjenesten eller tabet ved de afhændelser, der omfattes af stk. 1, særskilt.“

- 6) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

„01. I § 29, stk. 1, 1. pkt., ændres „§ 2, nr. 2, i lov om særlig indkomstsskat m. v.“ til: „§ 2, stk. 1, nr. 2, i lov om særlig indkomstsskat m. v.““

Af mindretallet under nr. 2:

- 7) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

„02. Afsnit IV A ophæves.“

Til § 2.

- 8) Stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. § 1, nr. 3 og 02, har virkning for aktiver, om hvis levering, bygning eller fremstilling der er indgået kontrakt efter lovens ikrafttræden. Er kontrakten indgået før ikrafttrædelsen, kan der forskudsafskrives efter de hidtil gældende regler.“

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

- 9) I stk. 3, 1. og 2. pkt., ændres „00. marts 1971“ til: „11. maj 1971“.

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1, 3 og 4.

Efter ændringsforslaget udgår lovforslagets bestemmelser om, at det tidspunkt, hvor skatteyderen kan begynde at afskrive på skibe og skibsanparter, forskydes 1 år, for så vidt angår den del af anskaffelsessummen, der ligger mellem 1 mill. kr. og 4 mill. kr.

Til nr. 2, 7 og 8.

Med virkning fra og med lovændringens ikrafttræden foreslås det at ophæve afskrivningslovens regler om forskudsafskrivning på skibe og om forskudsafskrivning på visse anskaffelser af maskiner m. v. og bygninger. Efter mindretallets opfattelse fjernes misbrugen af afskrivningsreglerne ikke ved de af finansministeren foreslåede indgreb over

for skibsinvesteringerne, men kun ved at afskaffe forskudsafskrivningerne overhovedet og erstatte dem med formålsrettet lånestøtte i de konkrete tilfælde.

Til nr. 5.

Ændringsforslaget går ligesom lovforslagets § 1, nr. 5, ud på, at der skal betales almindelig indkomstskat i en del af de tilfælde, hvor der efter gældende lov betales særlig indkomstskat af fortjeneste ved salg af skibe. I stedet for at knytte reglen til, om skatteyderens andel i skibet er under en fjerdedel, foreslås det, at der skal betales almindelig indkomstskat, når skatteyderen har anskaffet skibet på et tidspunkt, der ligger mindre end 5 år forud for afhændelsestidspunktet. Efter ændringsforslaget skal dette gælde, hvad enten skatteyderen er enejer af skibet eller har en større eller mindre andel i det.

Efter ændringsforslaget skal den foreslåede § 15 A kun gælde, når skibet (andelen) afhændes i forbindelse med afhændelse, afståelse eller opgivelse af den virksomhed, hvortil det hører. Det svarer til bestemmelserne i lovforslaget og må ses i sammenhæng med, at det kun er i den slags tilfælde, der betales særlig indkomstskat efter den gældende lovs § 6.

I de tilfælde, hvor fortjenesten efter ændringsforslaget skal beskattes som almindelig indkomst, foreslås det på linje med lovforslaget, at et eventuelt tab skal fradrages i skatteyderens almindelige indkomst.

Til nr. 6.

Den foreslåede redaktionelle ændring er en følge af ændringer, der er foreslået i forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat. (Ændring af beskatningsprocenter m. v.).

Til nr. 9.

Det foreslås at fastsætte dagen for afgivelsen af folketingsudvalgets betænkning, den 11. maj 1971, som skæringsdag for ikrafttrædelsesreglerne i lovforslagets § 2, stk. 3. Det betyder, at den 5 års regel, hvorom der stilles forslag i ændringsforslag nr. 5 til lovforslagets § 1, nr. 5, skal anvendes på fortjenester, der erhverves, og tab, der konstateres den 11. maj 1971 eller senere.

126 Udvalgenes betænkninger m. m.

III. forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

(Medarbejderaktier).

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

Til titlen.

1) I lovforslagets titel udgår undertitlen „(Medarbejderaktier)“.

Til § 1.

2) Indledningen affattes således:

„I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten, jfr. lovbekendtgørelse nr. 348 af 17. juli 1970, som ændret ved lov nr. 490 af 18. december 1970, foretages følgende ændringer:“

3) Foran den foreslåede § 7 A i loven indsættes:

„1. I § 7 indsættes som nyt litra:

„s. Naturalydelse og kostpenge, der ydes værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret i den periode, der er fastsat som den første samlede tjenestetid, samt frivilligt personel i den periode, der er fastsat som uddannelsesetid. Det samme gælder naturalydelse og kostpenge, der ydes ved aftjening af civil værnepligt.“

2. I § 7 indsættes som nyt litra:

„t. Erstatninger, der udredes i henhold til forligsaftale af 5. november 1969 mellem det svenske aktieselskab Astra og repræsentanter for neurosedynskadede børn.“

3. Efter § 7 indsættes: “

Af finansministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Ømann):

4) I den foreslåede nye § 7 A indsættes i stk. 1 som nyt 2. pkt.:

„Hvis tilladelse gives, anses aktierne m. v. ved senere afståelse for anskaffet til den pris, som de ansatte har erhvervet dem for.“

Af et mindretal (Grünbaum, Lis Groes, Ove Hansen, Per Hækkerup, Egon Jensen og Hans Lund):

5) I den foreslåede nye § 7 A indsættes som nyt stykke efter stk. 2:

„Stk. 3. Adgangen til at tegne aktier eller andelsbeviser står åben for alle medarbejdere i det pågældende selskab og er begrænset til en vis del af den enkelte medarbejders årløn, idet dog herved den del af årlønnen, der overstiger 50.000 kr., ikke tages i betragtning.“

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 2.

6) Som 2. pkt. indsættes:

„Bestemmelsen i § 1, nr. 2, har dog også virkning for erstatninger modtaget før indkomståret 1971.“

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 3.

Medens lovforslaget hidtil alene har omfattet indføjeelse af en ny paragraf 7 A vedrørende medarbejderaktier, indføjes der ved ændringsforslaget tillige to nye bestemmelser i § 7 om skattefrihed henholdsvis for naturalydelser og kostpenge til værnepligtige og for visse erstatninger til neurosedynskadede (thalidomidskadede børn.)

Baggrunden for forslaget om skattefrihed for naturalydelser og kostpenge til værnepligtige er den nye kostordning, som fra den 1. april 1971 er indført inden for forsvaret som en konsekvens af en folketingsbeslutning af 5. maj 1970, hvorefter folketinget opfordrer regeringen til gennemførelse af en forbedret aflønningsordning for de indkaldte værnepligtige. Hidtil er der ydet fri kost på sædvanlig måde, men fra den 1. april 1971 får de værnepligtige udleveret spisebilletter til brug i cafeterier. De spisebilletter, som de værnepligtige i tilfælde, hvor de spiser uden for kasernen, ikke får brug for, vil de få kontant godtgjort med ca. 11 kr. pr. dag. Den samme ordning indføres samtidig inden for civilforsvaret og for de civile værnepligtige.

Efter de gældende regler (se herved meddelelser fra statens ligningsdirektorat og ligningsrådet, januar 1971, side 218) ansættes værdien af fri kost og logi samt beklædning for værnepligtigt menigt personel og for konstabelelever ved indkomstopgørelsen til

1 kr. pr. dag og for værnepligtige befalingsmænd, som ikke oppebærer den for forlænget pligtig tjeneste gældende aflønning, til 2 kr. 50 øre pr. dag. Tilsvarende regler om værdiansættelsen af de nævnte goder gælder endvidere for de værnepligtige i civilforsvaret og for de civile værnepligtige.

Som følge af de nævnte regler er de værnepligtige hidtil i almindelighed ikke kommet til at betale skat, idet den kontante lønning tillagt den nævnte lave værdi for naturalydelserne på årsbasis har været mindre end det skattefri personfradrag, som for 1971 er på 5.100 kr. Hvor værnepligtige efter den nye kostordning benytter adgangen til at få udbetalt kostpenge, måtte denne kontante ydelse imidlertid fuldt ud medregnes i indkomstopgørelsen. Hvor de værnepligtige for længere perioder går over til at få udbetalt kostpenge, kunne dette bevirke, at de samlede ydelser af kontantløn, kostpenge og naturalydelser blev af en sådan størrelse, at det medførte en vis beskatning. For at undgå dette foreslås der derfor nu indført skattefrihed for såvel naturalydelserne som kostpengene. Skattefriheden skal efter forslaget gælde for sådanne ydelser, der ydes de værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret i den periode, der er fastsat som den første samlede tjenestetid, samt frivilligt personel i den periode, der er fastsat som uddannelsestid. Det samme skal gælde naturalydelser og kostpenge, der ydes ved aftjening af civil værnepligt. Den således foreslåede afgrænsning af det i betragtning kommende personel svarer i øvrigt til afgrænsningen i finansministeriets bekendtgørelse nr. 145 af 28. marts 1969 af det personel, for hvilket dagløn, hjemsendelsespenge, fri kost, logi og beklædning ikke anses for A-indkomst.

Skattefriheden for de omhandlede naturalydelser og kostpenge gælder efter forslaget fra og med 1971 og således også for de første måneder af 1971, indtil den nye kostordning indførtes den 1. april 1971.

Til forslaget om skattefrihed for visse erstatninger til neurosedynskadede børn bemærkes:

Ved et den 5. november 1969 indgået forlig har det svenske medicinfirma Astra over for repræsentanter for neurosedynskadede børn påtaget sig at udrede erstatning til de børn, der er blevet skadet ved selskabets

lægemiddel neurosedyn (hvorved forstås alle af Astra eller dets danske datterselskab Astra A/S markedsførte præparater indeholdende thalidomid). Forliget omfatter ca. 100 børn, heraf 5 danske børn. Efter forliget får hvert skadet barn en årlig invaliditets-erstatning, hvis størrelse er afhængig af invaliditetsgraden. Ydelserne udredes ifølge forliget med 600.000 sv. kr. om året, idet der ved forliget er regnet med en gennemsnitlig årlig erstatningsydelse pr. barn på 6.000 kr.

I Sverige er der fremsat lovforslag om skattefrihed for ydelserne i henhold til det nævnte forlig. Det forekommer rimeligt, at der gennemføres en tilsvarende skattefrihed for erstatninger, der ifølge forliget tilfalder danske børn. Den foreslåede bestemmelse går ud på at gennemføre sådan skattefritagelse.

Til nr. 4.

Ved ændringsforslaget præciseres det — som i bemærkningerne til lovforslaget anført — at medarbejderaktier m. v., der falder ind under de foreslåede fritagelsesregler, ved en senere afståelse anses anskaffet til tegningskursen.

Til nr. 5.

Mindretallet har fundet det rimeligt, at der i lovteksten indføjes en begrænsning i de ansattes ret til at tegne aktier m. v. Mindretallet foreslår, at den særlige adgang for medarbejderne til at tegne aktier eller andelsbeviser begrænses til en vis del af medarbejderens årsløn, idet dog den del af årslønnen, der overstiger 50.000 kr., ikke skal kunne give ret til tegning af aktier m. v.

Haustrup Clemmensen.

Asger Jensen.

Poul Schlüter.

Stetter,

Niels Andersen,

formand.

næstformand.

Jens Foged.

Kofoed.

Helge von Rosen.

Martin Pedersen.

Niels Helveg Petersen.

Grünbaum.

Lis Groes.

Ove Hansen.

Per Hækkerup.

Egon Jensen.

Hans Lund.

Ømann.

Bilagsfortegnelse.

	Side
Bilag 1. Finansministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål	2009
2. Notat om almindelig indkomstbeskatning af fortjeneste ved salg af skibsanparten inden 5 år efter købet	2029
3. Notat om mulighederne for at lade den særlige indkomstskat forfalde i takt med en eventuel ratevis afvikling af det beløb, der beskattes	2033
4. Skrivelse fra fuldmægtig Kaj Bauch	2039
5. Finansministerens bemærkninger til bilag 4	2041
6. Skrivelse af 19. april 1971 fra Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark	2043
7. Finansministerens bemærkninger til bilag 6	2047
8. Skrivelse af marts 1971 fra Dansk Fiskeriforening	2049
9. Finansministerens bemærkninger til bilag 8	2051
10. Skrivelse fra Dansk Skatteborgerforening	2055
11. Finansministerens bemærkninger til bilag 10	2059
12. Skrivelse af 25. marts 1971 fra Dansk Skovforening	2063
13. Finansministerens bemærkninger til bilag 12	2067
14. Skrivelse af 2. april 1971 fra Erhvervenes Fællesudvalg om Skattespørgsmål	2069
15. Finansministerens bemærkninger til bilag 14	2075
16. Skrivelse af 23. marts 1971 fra Haveboligforeningen „Grøndalsvænge“	2085
17. Finansministerens bemærkninger til bilag 16	2087
18. Skibsreder A. E. Sørensens indlæg ved mødet den 21. april 1971	2093

Bilag 1.

Finansministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål.

I. Vedr. forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat. (Ændring af beskætningsprocenter m. v.)

Spørgsmål 1:

Udvalget anmoder om materiale, der belyser udviklingen i den direkte personbeskatning, siden satsen for den særlige indkomstskat blev fastsat til 30 pct.

Svar:

Den nuværende særlige indkomstskat på 30 pct. uden skattefradrag blev indført ved lov nr. 148 af 28. maj 1958 om særlig indkomstskat m. v. og anvendtes som hovedregel på fortjenester, der erhvervedes den 1. april 1958 eller senere. Det vil derfor være naturligt at benytte indkomstbeskatningen for skatteåret 1959-60 som udgangspunkt for en belysning af udviklingen i den personlige indkomstskat. Dengang var indkomstskattens satser forholdsvis høje, fordi betalte personlige skatter blev fratrukket ved indkomstopgørelsen. Hvis man skal sammenligne de da gældende skattesatser med de skattesatser, der gælder for indkomståret 1971, må de gamle skattesatser omregnes under hensyn til, at skattefradraget i mellemtiden er afskaffet.

I vedføjede oversigt er den marginale indkomstskat for skatteåret 1959-60 anført for de forskellige indkomsttrin. De anførte procenter for det første år viser den samlede skat, der beregnes af indkomsten efter skattefradrag. Disse procenter omfatter statsindkomstskat, folkepensionsbidrag og anslået gennemsnitlig kommuneskat samt kirkelige afgifter. Der er regnet med, at beskætningsprocenten for kommuneskat og kirkelige afgifter tilsammen er 14,3, og at der benyttes personfradrag på 3.000 kr. De anførte marginalskatteprocenter gælder for familieforsørgere, der ikke har ret til børnefradrag, hustrufradrag og merindtægtsfradrag.

De tilsvarende procenter „i det lange løb“ angiver marginalskatteprocenter, hvori virkningerne af skattefradraget er indregnet. De kaldes også ligevægtsmarginalskatteprocenter og er beregnet under forudsætning af, at både indkomster og udskrivningsregler har været konstante i en årrække, således at pålignet skat og skattefradrag er kommet „i ligevægt“. Når disse procenter benyttes, skal skatten beregnes af indkomsten før skattefradrag.

Oversigtens indkomsttrin angiver den skattepligtige indkomst med og uden skattefradrag. Også her er skattefradraget beregnet under forudsætning af, at pålignet skat og skattefradrag er i ligevægt.

Endelig viser oversigten en række marginalskatteprocenter for indkomståret 1971. De er beregnet for ægtepar med dobbelt personfradrag og uden hustrufradrag. Der er regnet med en gennemsnitlig udskrivningsprocent for kommuneskat og kirkelige afgifter på 18,9 og med kommunalt personfradrag på 5.100 kr.

En direkte sammenligning mellem marginalprocenterne i 1971 og marginalprocenterne i det lange løb for skatteåret 1959-60 foretaget på de enkelte indkomsttrin giver ikke noget tilfredsstillende billede af, hvorledes indkomstbeskatningen har udviklet sig fra 1958 til 1971.

Der må først og fremmest tages hensyn til, at der fra 1958 til 1971 er sket en betydelig indkomststigning. Ser man bort fra den udvidelse i antallet af skatteydere, der fandt sted ved overgangen til kildeskat, kan indkomstudviklingen belyses ved, at den gennemsnitlige indkomst før skattefradrag er steget fra ca. 10.000 kr. i 1958 til ca. 35.000 kr. i 1971 eller med ca. 250 pct. Herefter må 1959-60-marginalskatteprocenterne på et givet indkomsttrin (indkomst før skattefradrag) altså sammenlignes med 1971-marginalskatteprocenten på et indkomsttrin, der er ca. $3\frac{1}{2}$ gang så høj.

For det andet må der ved sådanne sammenligninger tages hensyn til, at antallet af skatteydere ved overgangen til kildeskat er steget, fordi hustruindkomst beskattes særskilt og børn under 18 år skatteansættes selvstændigt i videre omfang end hidtil. Det bevirker, at en 1959-60-marginalskatteprocent på et givet indkomstrin nok skal sammenlignes med en 1971-marginalskatteprocent på et højere indkomstrin, men at forskellen i indkomst i mange tilfælde ikke vil være helt så stor som den foran nævnte, anslåede stigning i gennemsnitsindtægten på 250 pct.

Endelig må der ved de nævnte sammenligninger tages i betragtning, at de i oversigten anførte 1959-60-marginalskatteprocenter i det lange løb (ligevægtsmarginalskatteprocenter) er beregnet under forudsætning af uforandrede indkomster og udskrivningsregler. I virkeligheden er der i denne periode sket en række ændringer i udskrivningsreglerne, og et meget stort antal skatteydere har haft indkomststigning fra år til år. Det må derfor antages, at de typiske 1959-60-marginalskatteprocenter med indregnet skattefradrag er lidt højere end oversigtens ligevægtsmarginalskatter.

Oversigt over marginalskatteprocenter for skatteåret 1959/60 og indkomståret 1971.

Indkomst før skattefradrag	Hertil svarende indkomst efter skattefradrag	Marginal indkomstskat for		
		skatteåret 1959/60 første år	i det lange løb	indkomståret 1971.
kr.	kr.	pct.	pct.	pct.
0	0			
3.030	3.000	1,0	1,0	0
4.760	4.500	15,3	13,3	0
6.714	6.000	30,3	23,3	0
10.200	—	39,3	28,2	0
15.072	12.000	39,3	28,2	39,3
19.551	15.000	49,3	33,0	39,3
22.857	17.000	65,3	39,5	39,3
27.700	—	77,3	43,6	39,3
41.000	—	77,3	43,6	50,2
81.366	50.000	77,3	43,6	59,3
82.200	—	95,3	48,8	59,3
179.016	100.000	95,3	48,8	63,9
379.316	200.000	100,3	50,1	63,9
799.916	400.000	110,3	52,4	63,9
		120,3	54,6	63,9

Spørgsmål 2:

Under henvisning til besvarelsen af spørgsmål 1 spørges, hvilken procent der i dag vil svare til de 30 pct., der blev fastsat ved loven af 28. maj 1958 om særlig indkomstskat m. v.

Svar:

Det er næppe muligt nøjagtigt at angive, hvilken procent der i dag ville svare til de 30 pct., der blev fastsat i 1958.

Den særlige indkomstskat omfatter en række forskellige erhvervelser, der alle reelt er indtjent i løbet af nogle år, men som konstateres og beskattes samlet i et enkelt år. Hvis sådanne opsamlede indkomstbeløb skal beskattes med almindelig indkomstskat i et enkelt år, vil progressionen bevirke en hårdere beskatning, end hvis man tænkte sig beskatningen fordelt over de indkomstår, hvor indkomsten reelt indtjenes. Denne progressionsvirkning ville have været særlig stor, da den særlige indkomstskat blev indført, fordi den almindelige indkomstskat dengang var præget af meget høje marginalskatter på grund af den da gældende skattefradagsregel.

Af rent praktiske grunde er det nødvendigt at vente med at beskatte disse indkomster samlet, når de konstateres f. eks. ved afståelse. For at undgå den omtalte progressionsvirkning valgte man en proportional skat uden skattefradrag. Ud fra de foran nævnte synspunkter burde selve skatteprocenten vel fastsættes således, at den nogenlunde svarede til den gennemsnitlige marginalskat for de pågældende skatteydere. Imidlertid drejer det sig om en række ret forskellige indkomstarter, der strækker sig fra avance ved afståelse af erhvervsaktiver til jubilæumsgratualer. Disse indtægter kan i praksis forekomme hos skatteyderen, hvis skattepligtige almindelige indkomst er af meget forskellig størrelse og i øvrigt ikke kendes på forhånd. Derfor måtte man opgive at fastsætte procenten for den særlige indkomstskat på basis af en beregnet gennemsnitlig marginalskatteprocent for de pågældende skatteyders almindelige indkomst. I stedet fastsattes procenten skønmæssigt, idet der dog blev lagt vægt på, at den ikke burde overstige marginalskatten for personer med almindelig lønindkomst formentlig ud fra den betragtning, at skatteydere på

disse indkomstrin ikke burde beskattes hårdere af særlig indkomst end af almindelig indkomst.

Dengang indeholdt statsskatteskalen ikke som nu et såkaldt proportional skattestræk, men et meget stort antal lønmodtagere og mindre, selvstændige erhvervsdrivende havde i 1958 skattepligtige indkomster (efter skattefradrag) mellem 6.000 kr. og 15.000 kr. På disse indkomstrin var marginalskatten for forsørgere beregnet for det første år med gennemsnitlig kommuneskatteprocent som anført i svaret på spørgsmål 1 39,3-49,3. Indregnes virkningerne af skattefradraget, bliver de tilsvarende ligevægtsmarginalskatter 28,2-33,0. Disse procenter svarer nogenlunde til den særlige indkomstskats ikke-fradragsberettigede procent på 30.

Hvis lignende principper skal lægges til grund ved fastsættelsen af den særlige indkomstskat, der svarer til den almindelige indkomstskat for indkomståret 1971, vil det være nærliggende at tage sit udgangspunkt i den marginale indkomstskat på proportional skattestrækket beregnet med gennemsnitlig kommunal udskrivningsprocent. Som nævnt i svaret på spørgsmål 1 er denne marginalskatteprocent 39,3. Herefter vil det være praktisk at fastsætte procenten for den særlige indkomstskat til 40.

Spørgsmål 3:

Kan der for henholdsvis fiskerfartøjer og mindre fragtskibe, der ejes af interessentskaber, partrederier og kommanditselskaber, oplyses noget om, hvilket antal ejere der er normalt?

Svar:

a) For så vidt angår *mindre fragtskibe*, har handelsministeriet oplyst følgende:

Der findes ikke statistisk materiale, der fyldestgørende belyser det stillede spørgsmål. Således foretager Skibsregisteret kun under særlige forhold registrering af kommanditister. Det gælder såvel i tilfælde, hvor et skib ejes af et kommanditselskab, som i tilfælde, hvor et kommanditselskab deltager som partreder i et partrederi.

Nedenstående oplysninger bygger på erfaringer, dels fra Skibsregisteret og dels fra Danmarks Skibskreditfond, der uanset den anvendte selskabsform kræver solidarisk og personlig hæftelse fra samtlige deltagere.

Anvendelsen af interessentskaber, partrederier og kommanditselskaber har været stigende. Dette må i nogen grad ses på baggrund af det stigende kapitalbehov ved bygning af mindre fragtskibe, der med henblik på en mere rationel drift bygges større, end det tidligere var sædvanligt. Hvilken af de nævnte selskabsformer der anvendes, er næppe afhængigt af et enkelt kriterium og kan i nogle tilfælde være bestemt af lokale sædvaner.

Interessentskaber har ofte indtil omkring 10 deltagere. Ved et større deltagerantal er de to øvrige selskabsformer mere udbredt end interessentskabet. Partrederiet synes at være fremherskende for et antal deltagere på indtil omkring 20, medens et deltagerantal på 70-80 ikke er usædvanligt for et kommanditselskab.

b) For så vidt angår *fiskerfartøjer*, har Kongeriget Danmarks Fiskeribank oplyst følgende:

Hvor et fiskerfartøj ejes af mere end én ejer, er partrederiet den helt dominerende organisationsform. Der findes ingen egentlig statistik over antallet af deltagere i partrederier om fiskerfartøjer; men efter Fiskeribankens erfaringer kan man skønmæssigt regne med, at der er 2 deltagere i ca. 70 pct. af partrederierne, og at deltagerantallet sjældent er over 4.

Spørgsmål 4:

Hvorledes vil den under § 1, nr. 3, foreslåede bestemmelse virke i tilfælde, hvor en skattepligtig, der har en anpart på en fjerdedel i et skib, danner et kommanditselskab om anparten med ham selv som komplementar, når selskabet er organiseret således, at kommanditisterne ikke er medejere af anparten, men kun er lodtagende i gevinst og tab?

Svar:

Den medejendomsret, kommanditisterne i et kommanditselskab har til selskabsformuen, har alene karakter af en ret til en ideel anpart af formuen. En aftale om, at de personer, der nævnes i spørgsmålet, ikke er medejere af den omtalte skibsanpart, må derfor indebære, at de ikke har ret til en sådan ideel anpart. Aftalen om, at de pågældende kun er lodtagende i gevinst og tab, må efter det anførte forstås sådan, at de

har krav på en andel af overskud ved den løbende drift af virksomheden; men derimod ikke af et eventuelt overskud ved salg af skibet. (En aftale om, at de tillige har krav på andel i et overskud ved salg af skibet, ville nemlig stride imod den i spørgsmålet gjorte forudsætning om, at de ikke er medejere af anparten).

Det må antages, at en aftale af den nævnte art medfører, at de pågældendes deltagelse slet ikke kan anses for en selskabsdeltagelse, men alene som et udlån til „hovedmanden“.

Sondringen mellem selskabsdeltagelse og blotte lånedispositioner er omtalt i en artikel af landsretsassgfører J. Mazanti-Ander sen i tidsskriftet *Revision og Regnskabsvæsen* 1964 side 369. Forfatterens konklusion lyder således: „Det i denne henseende afgørende er altså også, om den pågældende deltager med en ideel anpart, eller — for at bruge Landsoverskatterådets udmærkede vending fra 1933 — om den pågældende er at betragte som medejendomsberettiget til selskabsformuen.“ Det anførte har støtte i en kendelse fra Landsoverskatterådet (1933-47) samt en kendelse fra Landsskatteretten (1953-54).

Hvor der alene foreligger et låneforhold, har långiverne ikke ret til at afskrive på virksomhedens aktiver (hovedmandens skibsanpart i det i spørgsmålet nævnte eksempel). Andel i virksomhedens overskud, der tilfalder långiverne i henhold til aftalen, skal medregnes i deres skattepligtige almindelige indkomst. Derimod kan långiveren kun fradrage et eventuelt tab, såfremt udlånet er et led i långiverens næringsvirksomhed (banker, vekselerere), eller der måtte være grundlag for at anse det for en spekulationspræget långivning. Hvis den i spørgsmålet nævnte anpart sælges med fortjeneste i forbindelse med afhændelse, afståelse eller opgivelse af virksomhed, skal hovedmanden efter lovforslaget betale særlig indkomstskat af sin fortjeneste, da hans anpart i skibet ikke er under en fjerdedel.

Spørgsmål 5:

Hvad menes med udtrykket „anpart“ i § 1, nr. 3? Betragtes en person, der kun er lodtagende i gevinst og tab uden at være ejer, som anparthaver? Har en sådan person afskrivningsret?

Svar:

Ved forståelsen af udtrykket „anpart“ må der lægges vægt på, hvorledes den pågældende interessent, kommanditist eller partreder ifølge selskabsaftalen er lodtagende i et overskud, der fremkommer ved virksomhedens ophør.

Som nærmere omtalt i besvarelsen af spørgsmål 4 kan en person, der ikke er medejendomsberettiget til selskabsformuen, ikke anses for selskabsdeltager. En sådan person kan ikke afskrive på selskabets (virksomhedens) aktiver.

Spørgsmål 6:

Hvorledes beregnes den særlige indkomstskat for komplementaren i det i spørgsmål 4 omhandlede tilfælde? Kan han ved opgørelsen af den særlige indkomst fradrage de til kommanditisterne udbetalte gevinstandele?

Svar:

I besvarelsen af spørgsmål 4 er det omtalt, at de såkaldte kommanditister i virkeligheden må anses for blotte långivere, når det er aftalt, at de ikke er medejendomsberettigede til selskabsformuen (virksomhedens formue). Under denne forudsætning må den såkaldte komplementar i virkeligheden anses for enejer af sin skibsanpart på en fjerdedel, og efter lovforslaget skal han derfor — som også forudsat i spørgsmål 6 — betale særlig indkomstskat af en eventuel salgfortjeneste ved ophør af virksomheden.

Med hensyn til opgørelsen af den særlige indkomst henvises i det hele til afskrivningslovens § 6, stk. 1, der er omtalt nærmere i bemærkningerne til § 1, nr. 5, i forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

Med hensyn til spørgsmålet om fradrag af gevinstandele, der er udbetalt til „kommanditisterne“, bemærkes:

Efter den forståelse af aftalen, der er omtalt foran, samt i besvarelsen af spørgsmål 4 har „kommanditisterne“ ikke ret til en ideel anpart af virksomhedens formue. Man må derfor kunne regne med, at de gevinstandele, der udbetales de pågældende efter en sådan aftale, alene udgør en andel af overskud ved den løbende drift af virksomheden. Sådanne beløb kan fradrages i virksomhedens løbende driftsregnska-

ber og dermed i hovedmandens skattepligtige almindelige indkomst; til gengæld skal långiverne medregne beløbene i deres almindelige indkomst. Beløb af denne art kan ikke fradrages ved opgørelsen af særlig indkomst for hovedmanden.

Skulle det være aftalt, at kommanditisterne ikke blot skal have andel i det løbende driftsoverskud, men også i fortjeneste ved salg af skibet, vil det betyde, at de — i modstrid med det hidtil forudsatte — har ret til en ideel anpart af selskabsformuen eller med andre ord: er medejendomsberettigede til formuen. Det medfører, at såvel komplementarens som kommanditisternes anparter i skibet bliver under en fjerdedel, således at de efter lovforslaget skal betale almindelig indkomstskat af deres respektive andele i fortjeneste ved salg af skibet i forbindelse med ophør af virksomhed.

Spørgsmål 7:

Er der forskel på virkningerne af den under § 1, nr. 3, foreslåede bestemmelse for henholdsvis partrederier og kommanditselskaber?

Svar:

Nej.

Spørgsmål 8:

I tilslutning til bemærkningerne i bilag 7 ønskes oplysning om den administrative praksis for lempelse af særlig indkomstskat for personer, der ophører med erhverv. Herunder ønskes oplysning om antallet af ansøgninger og det antal tilfælde, hvor ansøgninger er imødekommet.

Svar:

Efter § 12, stk. 3, i lov om særlig indkomstskat kan § 37, stk. 1, i statsskatteloven også anvendes ved den særlige indkomstbeskatning.

§ 37, stk. 1, lyder således:

„Finansministeren skal være bemyndiget til, når forholdene i ganske særlig grad taler derfor, at eftergive eller nedsætte skatten efter nærværende lov“.

En forudsætning for, at der kan lempes, er altså, at forholdene i det enkelte tilfælde i ganske særlig grad taler derfor.

Den hyppigste form for erhvervsophør, hvor der pålignes særlig indkomstskat, er *salg af erhvervsvirksomhed* (A).

Der forekommer dog også en del tilfælde, hvor lønmodtagere opnår en *fratrædelses-godtgørelse*, som ikke kan opfattes som almindelig lønindkomst og derfor må beskattes efter reglerne i lov om særlig indkomstskat (B).

Ad (A): En forudsætning for, at der kan lempes, er normalt, at virksomheden er afhændet på grund af *alvorlig sygdom eller alder*.

Man er især velvilligt indstillet, hvis en skatteyder i erhvervsduelig alder må afhænde sin virksomhed på grund af *alvorlig og invaliderende sygdom*, idet der her er tale om, at en uforudset begivenhed bryder ind i den pågældendes tilværelse og ødelægger hans fremtidige erhvervsmuligheder.

I mange af disse tilfælde eftergives hele den pålignede særlige indkomstskat, men lempelsen gradueres dog en del alt efter den pågældendes formueforhold og den særlige indkomstskats størrelse.

Hvor det er *alderen*, der tvinger en erhvervsdrivende til at afhænde sin virksomhed, er man noget mere tilbageholdende, da en sådan situation jo har været forudberegnelig. Dette gælder i reglen også, selv om der foruden alderen er tale om sygdom og svagelighed.

Drejer det sig om mindre erhvervsdrivende, der for fremtiden er henvist til hovedsagelig at leve af folke- eller invalidepension, plejer man dog at eftergive hele skatten eller en væsentlig del deraf. I disse tilfælde er der i reglen tale om relativt beskedne skattebeløb på op til 2.000—3.000 kr., som det dog kan være vanskeligt for den pågældende at udrede.

Den pågældendes formueforhold kan dog være så gunstige, at en lempelse eller eftergivelse af det relativt beskedne skattebeløb vil virke urimeligt.

I tilfælde, hvor det drejer sig om større skattebeløb, ydes der ofte en gradueret lempelse, hvis størrelse afhænger af forholdene i øvrigt. En eventuel lempelse overstiger i disse tilfælde i reglen ikke 20-25 pct., og formuegrænsen ligger normalt på ca. 80.000-90.000 kr. Hvis en stor del af formuen er likvid og måske netop opstået ved salget af virksomheden, ligger formuegrænsen dog lavere.

Ofte konstateres det ved behandling af et lempelsesandragende, at den pågældendes forhold er for gunstige til en bevillingsmæssig lempelse, men at ligningsmyndighederne har undladt at tilstå den pågældende et kursnedslag i et i forbindelse med forretningssalget oprettet sælgergælds-brev.

I så fald anmodes ligningsdirektoratet om at foranledige, at et kursnedslag tilstås den pågældende.

Ad B: De ovenfor under A skitserede retningslinier anvendes også ved *fratrædelses-godtgørelser*, således at alvorlig sygdom eller alder normalt må være en forudsætning for lempelse, hvortil kommer, at formueforholdene kan udelukke lempelse, selv om lønmodtageren er fratrukt på grund af alder.

Med hensyn til antallet af andragender om lempelse af pålignet særlig indkomstskat bemærkes eksempelvis, at antallet i 1970 udgjorde 580, hvoraf henvend 20 pct. vedrørte erhvervsskifte, hvor der normalt ikke lempes.

I omkring 50 pct. af indkomne andragender meddeles der afslag eller ydes alene mindre lempelser.

II. Vedr. forslag til lov om ændring af afskrivningsloven.

Spørgsmål 9:

Under henvisning til det som bilag 2 optrykte notat spørges, om en person, der ejer flere skibe eller anparter i flere skibe, altid har saldoafskrivning?

Svar:

Skattemæssig afskrivning på skibe og skibsanparter skal altid foretages efter saldoafskrivningsmetoden, jfr. afskrivningslovens § 13, stk. 2, sammenholdt med § 2.

I lovens § 12, stk. 1, er det bestemt, at skattemæssig afskrivning skal foretages under ét for samtlige skibe, der „hører til en skattepligtigs virksomhed“. Har en skattepligtig flere selvstændige virksomheder, hvortil der hører skibe eller skibsanparter, skal der derfor foretages særskilt saldoafskrivning på de skibe eller anparter, der hører til de enkelte virksomheder. Hvis en af de selvstændige virksomheder ophører og skatteyderen i forbindelse med ophøret

sælger et skib eller en skibsanpart, der hører til den ophørte virksomhed, skal fortjeneste eller tab ved salget efter gældende lov medregnes ved opgørelsen af skatteyderens særlige indkomst. Det samme vil som hovedregel gælde efter lovforslaget om ændring af afskrivningsloven; men hvis skatteyderen har haft en anpart på under en fjerdedel i det solgte skib, skal fortjenesten eller tabet dog medregnes i hans almindelige indkomst efter den foreslåede § 15 A (lovforslagets § 1, nr. 5).

I praksis kan det give anledning til en vis tvivl, om flere skibe eller skibsanpart, som en skatteyder ejer, må antages at „høre til“ én virksomhed eller til flere selvstændige virksomheder. I „Skattemæssig Afskrivning“, udgivet på forlaget Aktuelle Bøger af ekspeditionssekretær i statens ligningsdirektorat P. Bach, hedder det herom: „Hvis en skattepligtig driver f. eks. en række ensartede forretninger, må det afhænge af en konkret bedømmelse, om der er tale om én virksomhed eller flere virksomheder. Der må her lægges vægt på en række momenter, såsom eventuel fælles administration, fælles regnskabsføring, fælles indkøb o. s. v. Når man til det resultat, at der foreligger én samlet virksomhed, vil salg af en enkelt forretning for driftsmidlernes vedkommende medføre regulering af den fælles afskrivningssaldo med salgssummen, medens man, hvis hver forretning anses for en selvstændig virksomhed, må bringe reglerne om særlig indkomstskat i anvendelse ved salg.

For en skibsreder, der var parthaver i en række skibe, som han tillige var korresponderende reder for, blev anparterne anset for én virksomhed, hvorefter salgssummen for anparten i et enkelt skib skulle reguleres over saldoværdien for de øvrige anpartar ...

Samme synspunkt vil man formentlig også anlægge over for andre parthavere i skibe, idet der dog kan være grund til at bemærke, at praksis på dette område hidtil har været noget usikker. I hvert fald må det antages, at en „passiv“ besiddelse af anpartar i flere skibe (kuttere) vil blive betragtet som én virksomhed, således at beskatning med særlig indkomstskat først fremkommer ved afhændelsen af den sidste

af anparterne. Derimod kan der måske blive tale om flere selvstændige virksomheder, hvis en skattepligtig ejer anpartar i skibe med forskellige hjemsteder, og han samtidig deltager *aktivt* i driften af disse anpartar.“

To offentliggjorte landsskatteretskendelser om spørgsmålet (Meddelelser fra Landskatteretten 1968 II nr. 119 og 1969 II nr. 136) er gengivet i det vedføjede bilag.*)

Spørgsmål 10:

Har en kommanditist fuld afskrivningsret, eller er afskrivningsretten begrænset til det beløb, hvormed kommanditisten hæfter?

Svar:

Når et kommanditselskab anskaffer et skib eller et andet aktiv, hvorpå skattemæssige afskrivninger kan foretages, kan den enkelte kommanditist afskrive på den (ideelle) andel af anskaffelsessummen, der svarer til hans anpart i kommanditselskabet. Kommanditistens afskrivningsret er således ikke begrænset til det beløb, hvormed han hæfter for kommanditselskabets gæld.

Indgår kommanditselskabet kontrakt om bygning af et skib, kan kommanditisten på tilsvarende måde foretage forskudsafskrivning på sin ideelle andel i den aftalte byggesum.

Spørgsmål 11:

Hvilke bemærkninger har ministeren til en regel om, at kommanditister ikke skal have ret til forskudsafskrivning?

Svar:

Efter lovforslagets § 1, nr. 3, sker der alene en 1-årig forskydning af det tidspunkt, hvor skatteyderen kan begynde at forskudsafskrive på den del af den aftalte byggesum for et skib, der ligger mellem 1 mill. kr. og 4 mill. kr. Efter det foreslåede § 14, stk. 5, skal det også gælde for bl. a. kommanditisters forskudsafskrivning på deres andele i den aftalte byggesum for et skib, som kommanditselskabet bestiller.

En regel, der helt afskærer kommanditisterne fra at forskudsafskrive, vil betyde et langt kraftigere indgreb end de nævnte regler i lovforslaget. Derfor må man regne med en større risiko for, at reglen ville få utilsig-

*) Kendelserne (LSR I 1967-68 nr. 10.014 og LSR I 1967-68 nr. 21.226) er ikke optrykt her.

tede uheldige virkninger for skibsfarten og værftsindustrien.

For at forebygge omgåelse af reglen måtte man antagelig lade den gælde ikke blot for kommanditister, men også for partrederer og interessenter. Det ville bl. a. medføre, at en organisationsform, der er almindelig inden for fiskerierhvervet, blev berørt af forbudet imod forskudsafskrivning.

En regel, der kun forbyder forskudsafskrivning, vil ikke få betydning i de tilfælde, hvor et kommanditselskab anskaffer et brugt skib med den virkning, at kommanditisterne opnår en øjeblikkelig skattemæssig fordel ved at anvende lovens regler om saldoafskrivning. I bemærkningerne til lovforslaget er der i eksempel 5 redegjort for de gældende regler og forslaget's virkninger i et tilfælde af den art.

Spørgsmål 12:

Hvorledes er stillingen efter ændringsforslaget til § 1, nr. 5, for en skatteyder, der sælger sin anpart i en virksomhed, der fortsætter, og dermed opgiver sin egen virksomhed? Er der en fast praksis for bedømmelsen af disse forhold, ensartet for hele landet? Er der udstedt cirkulærer herom eller tilvejebragt andet grundlag for en praksis?

Svar:

I bemærkningerne til udkastet til det omtalte ændringsforslag er det nævnt, at den foreslåede § 15 A kun skal gælde, når skibet (anparten) afhændes i forbindelse med afhændelse, afståelse eller opgivelse af den virksomhed, hvortil det hører.

Når en skatteyder som interessent, partreder eller kommanditist har anpart i en virksomhed, der ejer et skib, kan reglerne om beskatning af fortjeneste ved salg af skibet komme til at berøre skatteyderen i to principielt forskellige situationer:

1) Det kan tænkes, at *virksomheden sælger skibet* med fortjeneste, hvorefter virksomheden fortsætter, og skatteyderen vedbliver at være anparthaver i denne. I denne situation skal skatteyderens anpart i fortjenesten både efter gældende lov og efter udkastet til ændringsforslag tages i betragtning på den måde, at hans anpart i salgssummen trækkes fra hans afskrivningssaldo. Der henvises herom til bilag 2 samt til besvarelsen af spørgsmål 9.

2) Forudsat at selskabsaftalen ikke er til

hinder for det, kan det tænkes, at interessentskabet, partrederiet eller kommanditselskabet beholder skibet og fortsætter sin virksomhed, men at *skatteyderen sælger sin anpart i selskabet*. Det er denne situation, der omtales i det foreliggende spørgsmål. Det er her afgørende, om den solgte anpart hørte til en skatteyderens tilhørende virksomhed, der fortsætter efter salget af anparten. I spørgsmålet er det forudsat, at skatteyderen ikke fortsætter denne virksomhed, og den 5-årsregel, der indeholdes i udkastet til ændringsforslag, vil derfor finde anvendelse.

Det bemærkes, at det i interessentskaber og kommanditselskaber er den almindelige regel, at interessenten eller kommanditisten ikke kan overdrage sin anpart i selskabet til en anden, jfr. Kr. Sindballe Dansk Selskabsret I (1928) side 95 ff. og side 180; W. E. von Eyben Formuerettigheder (2. udgave 1963) side 148-49; Bernhard Gomard Aktieselskabsret (1970) side 24 og side 32. Der kan dog være truffet aftale om, at anparterne kan overdrages. I partrederier er det derimod den almindelige regel, at hver partsindehaver frit kan overdrage sin anpart, jfr. Gomard i det nævnte værk side 44.

Praksis vedrørende forståelsen af begrebet „en virksomhed“ er omtalt i besvarelsen af spørgsmål 9. Som dér nævnt kan spørgsmålet give anledning til en vis tvivl; men det synes dog i hvert fald klarlagt, at „passiv“ besiddelse af anparter i flere skibe vil blive betragtet som én virksomhed. I øvrigt må det afhænge af en konkret bedømmelse, om der i det enkelte tilfælde er tale om én eller flere virksomheder. En sådan konkret bedømmelse blev også foretaget i de landskatteretskendelser, der er gengivet som bilag til besvarelsen af spørgsmål 9, og som vil kunne være vejledende for ligningsmyndighederne i lignende tilfælde.

Der er ikke udstedt cirkulærer om spørgsmålet; men det er oplyst, at statens ligningsdirektorat overvejer at give en vejledning derom i forbindelse med sin instruktionsvirksomhed.

Spørgsmål 13:

Kan der afskrives selvstændigt på en anpart uden sammenhæng med afskrivningerne på skibet? Hvilken værdi lægges der i bekræftende fald til grund ved denne afskrivning?

Svar:

Den, der som interessent, partreder eller kommanditist har anpart i et skib, kan foretage skattemæssige afskrivninger på sin (ideelle) anpart i anskaffessummen eller — hvor det drejer sig om forskudsafskrivning — i den aftalte byggesum. Der henvises herom til besvarelsen af spørgsmål 10, hvor forholdet er omtalt, for så vidt angår kommanditister.

De afskrivninger, der måtte blive foretaget i interessentskabets, partrederiets eller kommanditselskabets regnskab, har ingen betydning for opgørelsen af selskabsdeltagernes skattepligtige indkomst og formue. Selskabsdeltagernes skattemæssige afskrivninger behøver ikke at være sammenfaldende med afskrivningerne i selskabsregnskabet.

III. Vedr. forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Medarbejderaktier).

Spørgsmål 14:

Hvilke bestemmelser vil blive fastsat i medfør af den foreslåede § 7 A?

Svar:

Som anført i bemærkningerne til den foreslåede lovbestemmelse skal finansministeren i de enkelte tilfælde godkende vilkårene for ordningen med en ret for medarbejderne til skattefrit at tegne aktier i vedkommende selskab på lige fod med selskabets aktionærer.

Der vil blive stillet krav om, at adgangen til at tegne aktier m. v. ikke forbeholdes en snævrere gruppe af medarbejdere, men at ordningen står åben for alle kategorier af medarbejdere. Der vil således kun kunne fastsættes begrænsninger efter almene, saglige retningslinier. Adgangen til at tegne medarbejderaktier kan f. eks. gøres betinget af en vis kortere ansættelsestid i selskabet. Det er dog tanken, at adgangen til at tegne aktier m. v. skal kunne sættes i et vist forhold til den enkelte medarbejders indtjening i selskabet. Det vil antagelig — som omtalt i bemærkningerne — kunne være praktisk at maksimere tegningsretten i forhold til indtjeningen i det forudgående indkomstår.

Det skal være et vilkår for skattefritagelsen, at medarbejderen ved at udnytte tegningsretten bliver aktionær i selskabet. Det skal endvidere være et vilkår, at de aktier, der erhverves ved udnyttelse af tegningsretten, unddrages medarbejderens fri rådighed i et vist åremål, der ikke bør være under 2 år regnet fra udnyttelsen af tegningsretten. Derved opnås det, at fortjeneste eller tab ved en afståelse, efter at bindingsperioden er udløbet, opgøres efter de regler om opgørelse af skattepligtig særlig indkomst, der i øvrigt gælder ved afståelse af aktier m. v. efter en besiddelsestid på 2 år eller mere. Ved denne avanceopgørelse anses medarbejderaktierne for anskaffet til den pris, de pågældende har erhvervet dem for.

Det skal stedsde være en betingelse for ordningens godkendelse, at medarbejderaktierne — bortset fra den omtalte rådighedsindskrænkning — skal have samme rettigheder, f. eks. med hensyn til udbytte og stemmeret, som øvrige aktier i selskabet.

Når det er fundet mest naturligt at foreslå, at det overlades til finansministeren i de enkelte tilfælde at fastsætte de nærmere vilkår for ordningens godkendelse — i stedet for udtømmende at angive disse i lovbestemmelsen — må det ses ud fra ønsket om at kunne fastsætte yderligere vilkår med henblik på i videst muligt omfang at sikre, at formålet med den foreslåede ordning realiseres.

Spørgsmål 15:

Udvalget anmoder om ministerens bemærkninger til et forslag om i den foreslåede § 7 A at indsætte et loft på 40.000-50.000 kr. for hver af de ansatte.

Svar:

Som anført i svaret på spørgsmål 14 er det tanken, at adgangen til at tegne aktier skal kunne sættes i et vist forhold til den enkelte medarbejders årsløn i selskabet, og der ligger endvidere en begrænsning med hensyn til, hvor stor en aktiepost hver enkelt medarbejder i alt kan erhverve i løbet af en årrække deri, at ordningen hviler på den forudsætning, at aktionærene giver afkald på en del af selskabets egenkapital til fordel for selskabets medarbejdere. Indsættelse af et loft vil endelig afsvække for-

målet med forslaget, som dels går ud på, at selskabets medarbejdere får mulighed for at blive delagtige i selskabets kapital på linie med selskabets aktionærer og dermed indflydelse i selskabet, og dels tilsigter at frem-

me opsparingen blandt selskabets medarbejdere.

Finansministeriet finder derfor ikke tilstrækkeligt grundlag til at foreslå gennemført et loft som foreslået.

Bilag 2.

FINANSMINISTERIET

Skattedepartementet.

Den 16. april 1971.

**Notat om almindelig indkomstbeskatning af fortjeneste ved salg af skibsanpart
inden 5 år efter købet.**

I forbindelse med lovforslaget om ændring af lov om særlig indkomstskat er der ønsket et notat, der belyser virkningerne af en regel om, at der skal betales almindelig indkomstskat, hvis en anpart i et skib afhændes inden en nærmere fastsat frist, f. eks. 5 år efter købet af anparten.

Regner man med, at de tilfælde, hvor der efter gældende lov betales almindelig indkomstskat af fortjenesten, skulle holdes uden for den nævnte regel, vil ordningen ikke få betydning, når den virksomhed, hvortil skibet (skibsanparten) hører, fortsætter efter salget. Efter de gældende regler er det nemlig kun, når salget sker i forbindelse med afhændelse, afståelse eller opgivelse af virksomheden, at fortjenesten beskattes som særlig indkomst, jfr. § 2, nr. 1, i lov om særlig indkomstskat sammenholdt med afskrivningslovens § 6. Hvis virksomheden fortsætter, trækkes salgssummen fra den samlede saldo værdi for virksomhedens skibe; det formindsker afskrivningerne i de kommende år med den virkning, at fortjenesten bliver beskattet som almindelig indkomst i løbet af flere år.

Tilhørte den solgte skibsanpart et aktieselskab, er det uden praktisk betydning, om fortjenesten anses for almindelig eller for særlig indkomst. Aktieselskabernes indtægter beskattes nemlig efter selskabsskatteloven, hvad enten det drejer sig om almindelig eller særlig indkomst.

Med hensyn til de tilfælde, der herefter ville blive berørt af reglen, bemærkes:

Til støtte for en regel om almindelig indkomstbeskatning ved salg inden for en kor-

tere tidsfrist (f. eks. 5 år) kan det tænkes anført, at de gældende afskrivningsregler giver adgang til ret rummelige afskrivninger i de første år, efter at skatteyderen har investeret i et skib eller en skibsanpart. Sælges skibet (anparten) med fortjeneste efter forholdsvis kort tids forløb, kan der derfor være en vis formodning for, at fortjenesten i væsentlig grad skyldes, at de første års afskrivninger har været større end den værdiforringelse, skibet i disse år har været udsat for på grund af såkaldt teknisk-økonomisk forældelse. Sælges skibet først efter længere tids forløb, er der derimod en vis sandsynlighed for, at fortjenesten i højere grad kan henføres til andre forhold. Selv om skatteyderen har foretaget forholdsvis store afskrivninger de første år, må man nemlig regne med, at den teknisk-økonomiske forældelse indhenter afskrivningerne, efterhånden som besiddelsestiden bliver længere.

Imod en regel af det omtalte indhold kan anføres, at den i modsætning til lovforslaget ikke blot vil berøre tilfælde, hvor skatteydere ns anpart i skibet er under en fjerdedel, men også tilfælde, hvor han har en større anpart (uden dog at være ene-ejer). Risikoen for, at reglen får en utilsigtet uheldig virkning for skibsfarten og skibsværftsindustrien, vil derfor være større.

Det kan endvidere anføres, at en afgrænsning efter et vist åremål (f. eks. 5 år) kan være noget lettere at komme uden om end en afgrænsning efter anpartens størrelse. Hvis skatteyderen venter 5 år og 1 dag med at sælge skibet, vil han således ikke blive berørt af en eventuel 5 års regel. Omvendt

kan det virke noget vilkårligt, hvis skibet f. eks. forliser efter 4 år og 11 måneders forløb med den virkning, at der i stedet for særlig indkomstskat skal betales almindelig indkomstskat af det beløb, hvormed assurancesummen overstiger skibets nedskrevne værdi. Som før nævnt får det sidstnævnte forhold dog kun betydning, hvis skatteyderen ikke fortsætter den virksomhed, hvortil skibet (anparten) hørte.

Endelig kan det være vanskeligt at begrundede, at en skatteyder, der har en anpart på f. eks. 80 pct. i et skib, skal betale almindelig indkomstskat ved salg inden for 5 års fristen, mens han skulle have betalt særlig indkomstskat, såfremt han ejede hele skibet. I givet fald kunne der vel derfor være grund til at overveje, om 5 års reglen ikke også burde gælde, når skatteyderen er ene-ejer af skibet.

Bilag 3.**FINANSMINISTERIET**

Skattedepartementet.

Den 16. april 1971.

Notat om mulighederne for at lade den særlige indkomstskat forfalde i takt med en eventuel ratevis afvikling af det beløb, der beskattes.

Medens skatten af almindelig indkomst siden 1. januar 1970 i princippet har været en samtidighedsskat, gælder det samme ikke for skatten af særlig indkomst. Erhverver en person, der har kalenderåret som regnskabsår, en særlig indkomst — f. eks. ved salg af fast ejendom — i løbet af året 1971, kommer skatten af denne indkomst til betaling i 3 rater den 1. i hver af månederne september, oktober og november 1972. For dødsboer og skattepligtige selskaber og foreninger m. v., som skal beskattes af særlig indkomst, sker der en nogenlunde tilsvarende tidsmæssig forskydning mellem indkomsterhvervelsen og skattebetalingen.

Efter de gældende regler er en indkomst skattepligtig, når den er erhvervet, og der er — bortset fra særregler i ligningslovens § 27 A om know-how og lignende — ikke hjemmel til at udskyde skattebetalingen, fordi en del af salgssummen for et afstået formuegode skal betales i afdrag over en årrække. Dette forhold kan derimod have betydning for opgørelsen af den indkomst, der skal beskattes. Således tillades sælgerpantebreve i almindelighed medregnet ved opgørelsen af salgssummen med et kursnedslag, som skal udligne forskellen mellem pantebrevets pålydende værdi og salgsværdien. Et sådant kursnedslag forekommer velbegrunder, når „kontantsælgere“ og „kreditsælgere“ i øvrigt skal beskattes på samme måde. Skal der derimod gælde særlige — lempeligere — afviklingsregler for skatten af „kreditsalg“, synes dette at måtte få konsekvenser for opgørelsen af fortjeneste ved disse salg.

En eventuel lovregel om afdragsvis betaling af skatten i takt med afviklingen af

salgssummen rejser forskellige problemer. Det kan således nævnes, at der foretages en samlet opgørelse af fortjeneste eller tab vedrørende særlig indkomst, og at underskud ved opgørelsen af den almindelige indkomst kan fradrages i særlig indkomst. I regelen vil det kun være nogle af de pågældende erhvervelser, der betales i afdrag. Før man kan afgøre, hvilket beløb der skal indrømmes henstand med, må det skattebeløb, som beregnes på grundlag af nettoresultatet, derfor splittes op på de forskellige arter af særlig indkomst og endda måske inden for de forskellige undergrupper (f. eks. ved salg af flere ejendomme i løbet af et år).

Nogle af de andre problemer belyses ved følgende:

Eksempel.

A sælger en fast ejendom til B for 1 mill. kr. Fortjenesten opgøres efter det fremsatte lovforslag om ændring af lov om særlig indkomstskat til 208.300 kr., hvoraf der (efter bundfradrag 1.000 kr.) skal betales 82.920 kr. i særlig indkomstskat.

	kr.
Salgssummen	1.000.000
berigtiges således:	
a) Kontant udbetaling	250.000
b) Overtagelse af indestående pantegæld	600.000
c) Udstedelse af et 10-årigt 8 pct. pantebrev fra B til A, pålydende værdi 250.000 kr., kursværdi	150.000
I alt	<u>1.000.000</u>

Det første spørgsmål, der melder sig, er, om der skal gives kursnedslag på sælgerpantebrevet, når skatten kan betales i afdrag. Det kan ikke være rimeligt, navnlig hvis der hverken skal betales renter af eller stilles sikkerhed for det skattebeløb, der gives henstand med. Forøges salgssummen med kursnedslaget på 100.000 kr. til 1.100.000 kr., vil det i det valgte eksempel give en merkant på ca. 67.000 kr.

Det næste spørgsmål bliver, hvorledes afviklingsordningen nærmere skal fastlægges. Det vil formentlig være nærliggende at foreskrive, at i det valgte eksempel skal 850.000*)

1.100.000 af skatten betales kontant og 250.000

1.100.000 over 10 år. Nemt bliver det imidlertid ikke for skattemyndighederne at administrere en sådan ordning.

Man kan også spørge, om det er rimeligt, at pantegæld, som sælgeren har overtaget fra den tidligere ejer, skal tælle med i fordelingen. Var ejendommen, dengang sælgeren erhvervede den, prioriteret med 400.000 kr., som blev overtaget i forbindelse med erhvervelsen, kunne man også tænke sig en ordning, hvorefter kun forøgelse af gælden i sælgerens besiddelsestid talte med ved fordelingen af skattebetalingen. Fordelingen skulle i så fald ske på grundlag af salgssummen, reduceret med den gæld, som sælgeren påtog sig, da han erhvervede ejendommen. Fordelingen blev i så fald som følger:

Kontant: $\frac{450.000}{(1.100.000 \div 400.000)} = \frac{450.000}{700.000}$ af skatten.

Over 10 år: $\frac{250.000}{700.000}$ af skatten

Det er her forudsat, at den prioritetsgæld på 400.000 kr., som sælgeren overtog ved erhvervelsen af ejendommen, skal fragå i de 600.000 kr., som køber overtager. Det behøver imidlertid ikke at være de samme lån. Ejendommen kan jo være omprioriteret i sælgers besiddelsestid. F. eks. kan en kassekredit med sikkerhed i ejerpantebrev være afløst af prioritering med kredit- og hypotekforeningslån.

Ordningen måtte vel i øvrigt indebære, at hele det resterende skattebeløb skulle betales ved indfrielse før tiden — f. eks. ved videresalg af ejendommen — og at der skulle ske omberegning af skatten, hvis indfrielse af restgælden skete mod en dekort. Derimod er det vel mere tvivlsomt, hvad der skulle gælde, hvis løbetiden for sælgerpantebrevet forlænges i løbet af afviklingsperioden, f. eks. i forbindelse med en forhøjelse af renten.

En konsekvent gennemførelse af princippet: skattebetaling i takt med betalingen for det afståede formuegode måtte vel i øvrigt føre til, at man umiddelbart efter afståelsen af et formuegode måtte forlange indsendt en foreløbig opgørelse af fortjenesten samt det skattebeløb, der efter den påtænkte ordning skulle betales kontant. Endelig regulering måtte så finde sted efter indkomstårets udløb.

Ved vurderingen af mulighederne for at praktisere en ordning som den omtalte må man være opmærksom på, at det eksempel, der er omtalt foran, er forholdsvis enkelt. I praksis vil forholdene ofte være mere sammensatte.

Det kan f. eks. forekomme, at sælgeren ikke blot får et 10-årigt sælgerpantebrev, men også en livsvarig aftægtsret som et led i berigtigelsen af salgssummen. Endvidere er det ikke usædvanligt — f. eks. ved udstykning — at der er tale om flere ejendomssalg med forskellige vilkår for afviklingen af salgssummen. I den slags tilfælde vil det være nødvendigt at dele den særlige indkomstskat for et år op i flere dele, der skal forfalde til betaling på forskellige tidspunkter. Man må regne med, at det kan gøre det vanskeligt for skatteyderen at holde rede på skattebetalingen, ligesom det vil komplicere oppebørselsmyndighedernes arbejde med skatteopkrævningen og restancekontrollen. Særlig uoverskueligt kan det blive, når skatteyderen igennem flere år afstår formuegoder — f. eks. faste ejendomme — med vekslende og sammensatte vilkår for salgssummens afvikling.

Af hensyn til kontrollen med ordningen må de skatteopkrævende myndigheder have oplysning om afdragsvilkårene i den aftale, der er indgået ved afståelsen af formuego-

*) (Udbetalingen på 250.000 kr. + den pantegæld, som sælgeren frigøres for, 600.000 kr.)

det. Hvis skyldneren faktisk betaler hurtigere end aftalt, må skattebetalingen som tidligere omtalt fremskyndes tilsvarende, og myndighederne bør derfor også føre kontrol hermed. En kontrolopgave af den art falder dog uden for, hvad skatteoppebørselsmyndigheder normalt har forudsætninger for at bestride; opgaven forudsætter nemlig en

regnskabsmæssig kontrol af ligningsmæssig art. Denne kontrol må derfor forudsætte et tid- og arbejdskrævende rapporteringssystem mellem oppebørselsmyndigheder og ligningsmyndigheder. Det skal i denne forbindelse nævnes, at kildeskattedirektoratet er central oppebørselsmyndighed for den særlige indkomstskat.

Bilag 4.

I lov om ændring af lov om særlig indkomstskat (nr. 221) af 4. juni 1965 er § 3 nr. 13 ændret, således at parcelhuse, hvis samlede grundareal er under 1.400 m², er undtaget fra bestemmelserne om særlig indkomstskat ved afståelse af fast ejendom, hvis ejendommen bebos af ejeren, jfr. Folketingsprotokollen 1964-65, sp. 5890 ff.

Da størsteparten af helårsgrundes areal må antages at ligge mellem 400 m² og 1.000 m², har man herved fritaget de fleste parcelhusejere fra at svare særlig indkomstskat ved salg af deres ejendomme.

For sommerhusejere må arealgrænsen på 1.400 m² forekomme urimelig og vilkårlig,

idet sommerhusgrundes areal må antages at ligge mellem 1.200 m² og 3.000 m².

En sommerhusgrund ligger som regel i yderzone, er ikke kloakeret og må ikke benyttes til opførelse af helårshus. Til gengæld må den have en passende størrelse for at opfylde sit formål som fritids-/ferieopholdssted.

Hvis man vil ligestille sommerhusejeren og parcelhusejeren med hensyn til den særlige indkomstskat, må arealgrænsen for sommerhuse være dobbelt så stor som for parcelhuse.

Med venlig hilsen

Kaj Bauch,
Fuldmægtig

Til udvalget til behandling af lovforslaget af 17. marts 1971 om ændring af loven om særlig indkomstskat (kapitalvinding).

Bilag 5.

Finansministerens bemærkninger til bilag 4.

Henvendelsen fra *fuldmægtig Kaj Bauch* drejer sig om den såkaldte „parcelhusregel“ i § 2 A i lov om særlig indkomstskat. Efter denne regel er fortjeneste ved afståelse af en- og tofamiliehuse samt ejerlejligheder fritaget for den særlige indkomstbeskatning, når forskellige betingelser er opfyldt. Det er bl. a. en betingelse, at ejendommens samlede grundareal er mindre end 1.400 m².

Fuldmægtig Bauch henstiller, at den nævnte arealgrænse på 1.400 m² forhøjes til det dobbelte, for så vidt angår sommerhuse.

Finansministeriet må dog allerede af praktiske grunde fraråde, at der i loven om særlig indkomstskat indføres særlige regler for sommerhusejendomme. Hvad enten man ville overveje en særregel af den art, fuldmægtig Bauch anbefaler, eller man tænker sig andre særregler for sommerhuse, ville et forsøg på at drage en grænse mellem sommerhuse og andre en- og tofamiliehuse nemlig medføre meget betydelige problemer, fordi det ikke synes muligt at fastsætte de fornødne klare kriterier for afgrænsningen.

Bilag 6.

CENTRALORGANISATIONEN FOR TELEFONSTANDEN I DANMARK

Den 19. april 1971.

På opfordring fra ligningslovsudvalget, som Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark havde foretræde for den 14. april 1971 i anledning af finansministerens den 17. marts 1971 fremsatte lovforslag nr. 159 om ændring af lov om særlig indkomstskat, skal vi herved skriftligt gengive hovedtrækkene af vore indvendinger mod forhøjelsen af beskatningsprocenterne i de af os påtalte tilfælde.

Indledningsvis skal vi nævne, at vore medlemmer i visse tilfælde ved afskedigelser på grund af rationalisering og automatisering kan få udbetalt enten *affindelsessum* eller *efterløn* som erstatning for tab af stilling. Disse erstatningssummer er i skattemæssig henseende henført under loven om særlig indkomstskat, hvor beskatningsprocenten hidtil har været 30, men nu foreslås forhøjet til 40, hvilket vi finder både beklageligt og urimeligt for den slags ydelser, hvilket der vil blive redegjort for i det følgende.

Affindelsessummen ydes til centralbestyrere på landcentraler, når deres stillinger som følge af automatiseringen mistes, og når centralbestyrelsen opfylder visse betingelser vedr. ansættelsestid m. v. Den udbetalte affindelsessum er eneste vederlag, centralbestyrerne opnår i forbindelse med afsked på grund af automatisering, idet centralbestyrerne i modsætning til hovedparten af det øvrige personale ved telefonselskaberne ikke er omfattet af nogen pensionsordning. For tiden udgør affindelsessummen omkring 40.000 kr. (svarende til ca. en årsløn). Den kan udgøre et lidt større eller lidt mindre beløb, afhængig af ancienniteten og vedkommendes lønforhold på afskedigelsestidspunktet. Endelig er der også regler for, at nogle centralbestyrere kun tilkommer det halve af den foran nævnte sum.

Til videre belysning af centralbestyrernes vilkår ved afsked på grund af samfundets krav om automatisering og rationalisering skal nævnes, at disse mennesker ofte gennem en lang livsgerning på centralerne i en alder af 55-60 år eller mere pludselig står uden et erhverv ofte i egne af landet med meget ringe beskæftigelsesmuligheder, hvorfor disse mennesker uden egen skyld er blevet bragt i en meget uheldig situation, hvor det er så godt som umuligt for disse afskedigede centralbestyrere at få noget arbejde, som de har passende forudsætninger til at kunne klare. Til gengæld er disse mennesker i mange tilfælde ikke gamle nok til at have erhvervet ret til at oppebære folkepension, hvorfor de i indtægtsmæssig henseende kan blive meget ringe stillet.

Derfor vil de økonomiske vilkår for centralbestyrere, der får udbetalt affindelsessum, blive yderligere forringet, såfremt lovændringen om forhøjelse af beskatningsprocenten fra 30 til 40 pct. gennemføres også for denne form for ydelse.

Efterløn er ligeledes et beløb, der udbetales som erstatning for tab af stilling. Denne form for ydelse gives i visse tilfælde til telefonister, der ikke er omfattet af pensionsrettigheder, idet det forholder sig således, at telefonselskaberne gennem de sidste 15 år eller mere har undladt at give telefonisterne pensionsmæssige rettigheder for at blive fri for at udbetale pensioner til personale, der på grund af automatiseringen ikke længere kan blive beskæftiget inden for telefonselskaberne.

Telefonisternes efterløn, der udbetales som en samlet sum, ydes med beløb, der svarer til 1, 3 eller 6 måneders løn i forhold til den enkeltes tjenestetid som telefonist. For at opnå ret til den højeste sum kræves mindst en anciennitet på 10 år.

Problemerne med afsked på grund af rationalisering og automatisering for vore medlemmer startede i begyndelsen af 1950erne, hvor telefonselskaberne rigtig satte gang i automatisering af centralerne. Men dengang havde vi ingen skattemæssige problemer ved udbetaling af affindelsessummen m. v., idet sådanne udbetalte beløb blev betragtet som en erstatning for det den pågældende ved afskedigelsen tilføjede tab og tillige fandtes at kunne sidestilles med et een gang for alle ydet vederlag, der trådte i stedet for pension, jfr. kendelse 1951-52 nr. 60 af 14. august 1952 fra landsskatteretten.

Denne afgørelse om skattefritagelse af erstatningssummen var gældende, indtil loven om særlig indkomstskat blev vedtaget i 1958, hvor affindelsessum og efterløn blev draget med ind under denne lovs beskatningsregler. Det fandt Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark var urimeligt, hvorfor man overfor skiftende finansministre op gennem 1960erne har påtalt dette og søgt at få udvirket, at beskatningen af de nævnte ydelser enten blev afskaffet eller i hvert fald lempet. Hidtil har disse bestræbelser været forgæves. Under brevveksling og samtaler med finansministrene er organisationen blevet gjort opmærksom på muligheden for i henhold til finansministeriets bekendtgørelse nr. 194 af 16. april 1951 vedr. ansøgning om lempelse eller fritagelse af skat at benytte sig af denne ret. Og som den sidste af finansministrene, centralorganisationen har talt med, gav Poul Møller tilsagn om, at skattedepartementet, som var den myndighed, der skulle træffe den endelige afgørelse, ville få en hénstilling om at lægge et mere forstående syn til grund for afgørelsen i ansøgningssagerne om fritagelse eller lempelse af skat. Men alt dette har hidtil været totalt forgæves, idet

alle hidtil af organisationen kendte tilfælde om ansøgninger om fritagelse eller lempelse er resulteret i blankt afslag.

Centralorganisationens repræsentanter, der havde foretræde for ligningslovsudvalget den 14. april 1971, noterede sig med glæde, at udvalget var positivt indstillet over for de af os rejste spørgsmål, men glæden blev noget behersket ved udvalgsformandens bemærkning om, at problemet sikkert ikke ville være let at løse gennem lovgivningen, idet eventuelle lempelige bestemmelser for særlige tilfælde af erstatning kunne give konsekvenser for andre af loven omfattede beløb, der skulle beskattes som særlig indkomstskat.

Hertil ønsker vi at bemærke, at vi er helt enig i den foreslåede forhøjelse af beskatningsprocenten, når det drejer sig om en lang række arbejdsfri indtægter af mere eller mindre spekulationsmæssig art. Men vi mener også, at der bør skelnes mellem de forskellige former for særlig indkomst, hvad loven om den særlige indkomstbeskatning jo allerede gør og fortsat skal gøre, idet der f. eks. gælder særlige regler for fortjeneste ved ejendomshandler. Specielt vil vi her trække frem, at loven indeholder særlige regler for fortjeneste på en- og tofamiliehuse, således at parcellhusejere i de fleste tilfælde er helt fritaget for særlig indkomstbeskatning, hvorfor man vel også kunne lave en særlig regel om, at skatteydere, der får udbetalt en erstatningssum for mistet stilling, bliver fritaget eller lempet i beskatningen, idet det er vores indtryk, at særbestemmelserne for parcellhusejerne har været praktiseret uden særlige konsekvenser, hvorfor man vel nok også kan administrere visse klart afgrænsede regler for fritagelse eller lempelse i erstatninger, der ydes for tab af stilling eller erhverv.

Med venlig hilsen

På centralorganisationens vegne

H. C. Hansen.

Bilag 7.

Finansministerens bemærkninger til bilag 6.

Finansministeriet kan bekræfte, at de ydelser, der i henvendelsen betegnes som affindelsessummer og efterløn, i praksis anses for fratrædelsesgodtgørelser, der omfattes af § 2, nr. 9, i lov om særlig indkomstskat.

Der gælder ikke særlige fritagelses- eller lempelsesregler for beskatningen af sådanne ydelser; men skattelovgivningens sædvanlige regler om bevillingsmæssig skattelempe gælder også her. Den særlige indkomstskat af fratrædelsesgodtgørelser kan derfor kun forventes lempet, når de sædvanlige betingelser med hensyn til økonomisk trang m. v. er opfyldt.

Centralorganisationen finder det urimeligt, at den foreslåede forhøjelse af den særlige indkomstskat fra 30 til 40 pct. også skal gælde ved den særlige indkomstbeskatning af de i henvendelsen omtalte fratrædelsesgodtgørelser. Finansministeriet skal i den anledning bemærke, at den foreslåede beskatningsprocent på 40 gennemsnitlig svarer til den almindelige indkomstskat af indtægter inden for proportionalstrækket i statsskatteskalaen, der gælder for de fleste lønmodtagere og andre skatteydere med jævne indkomster. De har i mange tilfælde ikke adgang til nogen godtgørelse, når de fratræder deres stilling. Set på den baggrund forekommer det ikke urimeligt, at de fratrædelsesgodtgørelser, som nogle skatteydere kan opnå, efter lovforslaget skal beskattes med 40 pct. Det skal i denne for-

bindelse bemærkes, at funktionærer inden for telefonstanden, efter hvad der er oplyst for finansministeriet, kun har adgang til de i henvendelsen omtalte ydelser i særlige tilfælde, idet ordningen kun omfatter visse afskedigelser i forbindelse med automatisering. Standens funktionærer får derfor ingen fratrædelsesgodtgørelse, hvis de afskediges af andre årsager, idet afskedigelsen i så fald sker på de almindelige betingelser, der gælder efter funktionærloven. De pågældende betaler derfor almindelig indkomstskat af den løn, de får i tiden indtil de fratræder, medens deres kolleger, der i denne henseende er heldigere stillet, efter lovforslaget skal betale 40 pct. i særlig indkomstskat af fratrædelsesgodtgørelsen — et skattefrit bundfradrag på 1.000 kr.

Efter finansministeriets opfattelse taler det anførte imod at indføre særregler for de tilfælde, henvendelsen drejer sig om; sådanne særregler ville også være u hensigtsmæssige i administrativ henseende. Hvor de sædvanlige betingelser måtte være opfyldt i det enkelte tilfælde, vil de pågældende funktionærer have mulighed for at søge lempelse af skatten efter de almindelige regler herom. Ved behandlingen af sådanne ansøgninger kan der tages hensyn til, om skatteyderen ved afskedigelse på grund af rationalisering var i en fremskreden alder og ikke har skaffet sig andet lønnende arbejde.*)

*) Jfr. finansministerens besvarelse af spørgsmål 8 i bilag 1.

Bilag 8.**DANSK FISKERIFORENING**

København, den 00. marts 1971.

Dansk Fiskeriforening tillader sig hermed over for det ærede udvalg at fremføre følgende betragtninger vedrørende ovennævnte lovforslag.

I forslaget til lov om ændring af afskrivningsloven er i § 1, nr. 3, stk. 2, foreslået en sådan ændring af afskrivningslovens § 14, at den del af byggesummen for skibe, der ligger mellem 1 mill. kr. og 4 mill. kr. holdes udenfor adgangen til afskrivning i det år, hvor byggekontrakt er indgået.

Dansk Fiskeriforening vil med henvisning hertil påpege, at byggeudgifterne for fiskerfartøjer af den noget større tonnage, som i de senere år har betydet så meget for fiskeriets udvikling, efterhånden på grund af prisstigninger er kommet op i en sådan størrelsesorden, at byggesummen ikke kan holdes under 1 mill. kr., men nu generelt ligger i intervallet mellem 1 mill. og 1,5 mill. kr. Resultatet af lovforslaget, således som det foreligger, vil derfor blive den, som vi forstår ganske utilsigtede virkning, at kapitaltilgangen til fiskeriets nødvendige modernisering bliver gjort vanskeligere end efter de allerede herskende forhold.

Dansk Fiskeriforening skal derfor meget henstille til det ærede udvalg, at den afskrivningsberettigede bundgrænse for fiskeriets vedkommende hæves til 1,5 mill. kr., idet vi i denne forbindelse også understreger, at de finansielle krav til fiskere, der vil begynde som selvstændige skipper med helt moderne fartøjer, eller som vil skifte over fra ældre til nyt og mere moderne fartejsmateriel, i forvejen er så betydelige i forhold til erhvervets almindelige indtjenings- evne, at kapital udefra nødvendigvis her er påkrævet for en rentabel udnyttelse af de

fiskerimuligheder, som Danmark på grund af sin geografiske beliggenhed i særlig grad nyder godt af, og som derfor også bør udnyttes videst muligt.

Endvidere vil Dansk Fiskeriforening i anledning af den i forslaget om særlig indkomstskat foreslåede generelle forhøjelse af taksten for den særlige indkomstskat fra 30 til 40 pct. af den negative saldo påpege, at denne forhøjelse i særlig grad vil ramme et erhverv som fiskerierhvervet, hvor kapitalindsatsen nødvendigvis må være særlig stor i forhold til omsætning, fortjeneste og opsparingsmuligheder, og hvor fremkomst af negativ saldo i de enkelte tilfælde har været betinget af honorering af krav betydelig over gennemsnittet til forrentning og afdrag på lånt kapital.

De selvstændige fiskeskipper, som vistnok undtagelsesfrit arbejder udenfor aktieselskabslovgivningens rammer, og som på grund af de særlige fysiske krav, erhvervsudøvelsen stiller, nødvendigvis tidligere end tilfældet er i andre erhverv, må lægge op eller søge lettere arbejde, har derudover et særligt behov for en smule økonomisk konsolidering navnlig i perioden op til pensionsalderen og vil derfor ved forhøjelsen blive ramt meget hårdt.

Dansk Fiskeriforening henstiller til det ærede udvalg, at disse forhold tages i betragtning under udvalgets arbejde med lovforslaget, enten i form af et forslag fra udvalgets side om bibeholdelse af 30 pct. taksten for fiskeriets vedkommende, eller i form af en dispensationsadgang til nedsættelse af taksten, hvor alders-, indtægts-, formue- og helbredsforhold gør dette rimeligt.

P. f. v.

Søren Knudsen,
formand.

G. L. Mourier,
kontorchef.

Folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat og om lov om ændring af afskrivningsloven.

Bilag 9.

Finansministerens bemærkninger til bilag 8.

I henvendelsen fra *Dansk Fiskeriforening* henstilles det, at *lovforslaget om ændring af afskrivningsloven* ændres, således at fiskerfartøjer med en aftalt byggesum til og med 1,5 mill. kr. holdes uden for den foreslåede forskydning af forskudsafskrivningerne på bestilte nye skibe. Fiskeriforeningen anfører i denne forbindelse, at byggesummen for større fiskerfartøjer ligger over den foreslåede beløbsgrænse på 1 mill. kr. Foreningen mener derfor, at lovforslaget i den foreliggende udformning vil gøre det vanskeligere at skaffe kapitaltilgang til anskaffelse af de større fartøjer, der har særlig betydning for fiskerierhvervets udvikling og modernisering.

Til det anførte kan bemærkes, at selv om skibe med en aftalt byggesum over 1 mill. kr. ikke holdes helt uden for det omtalte indgreb, vil grænsen på 1 mill. kr. dog også komme disse skibe til gode. Det får ikke mindst betydning, når det kun er en mindre del af byggesummen, der ligger over 1 mill. kr. Er den aftalte byggesum for et bestilt nyt fiskerfartøj f. eks. 1,5 mill. kr., kan der efter forslaget forskudsafskrives 15 pct. af 1 mill. kr. allerede i det år, hvori skibsbygningskontrakten indgås, således at dette års forskudsafskrivning alene bliver formindsket med 15 pct. af 500.000 kr. = 75.000 kr. Dette beløb kommer til afskrivning senere, enten ved forskudsafskrivning i et senere år eller (når skibet leveres forholdsvis hurtigt) ved forøgede saldoafskrivninger i tiden efter leveringen. Det anførte belyses i følgende eksempel:

Eksempel.

Et fiskerfartøj bestilles i „år 1“. Byggesummen aftales til 1,5 mill. kr. Værftet leverer skibet i „år 4“. Skatteyderen afskriver så hurtigt som muligt.

	Gældende lov	Lovforslaget
	Kr.	Kr.
Forskudsafskrivning år 1	225.000	150.000
— år 2	225.000	225.000
— år 3	—	75.000
Forskudsafskrivning i alt	450.000	450.000

Ved eventuelle overvejelser om ændring af lovforslagets beløbsgrænser vil det efter finansministeriets opfattelse ikke være hensigtsmæssigt at komme ind på forskellige grænser for forskellige arter af skibe. Det vil nemlig være forbundet med meget betydelige praktiske vanskeligheder at afgrænse forskellige arter af skibe over for hinanden.

Efter Dansk Fiskeriforenings opfattelse vil *lovforslaget om at forhøje den særlige indkomstskat fra 30 pct. til 40 pct.* ramme særlig hårdt i de tilfælde, hvor der skal betales særlig indkomstskat af fortjeneste ved salg af fiskerfartøjer. Foreningen gør i den forbindelse gældende, at kapitalindsatsen i fiskerierhvervet er særlig stor i forhold til omsætningen og fortjenesten. Det anføres endvidere, at kapitalindsatsen også er særlig stor i forhold til opsparingsmulighederne; men i de enkelte tilfælde mener foreningen dog, at fortjenesten på det solgte fiskerfartøj har været betinget af krav betydelig over gennemsnittet til forrentning og afdrag på lånt kapital. Endelig henviser foreningen til, at de fysiske krav inden for fiskerierhvervet gør det nødvendigt, at erhvervets udøvere lægger op eller søger lettere arbejde på et tidligere tidspunkt end i andre erhverv. De pågældende har derfor særlige økonomiske problemer, navnlig indtil de når pensionsalderen.

Ud fra de nævnte betragtninger henstiller foreningen, at den gældende beskatnings-

procent på 30 bibeholdes for fiskeriets vedkommende, eller at der bliver adgang til nedsættelse ved dispensation, hvor alders-, indtægts-, formue- og helbredsforhold gør dette rimeligt.

Efter finansministeriets opfattelse taler praktiske hensyn imod tanken om to forskellige beskatningsprocenter i lov om særlig indkomstskat, nemlig en beskatningsprocent for fortjeneste på solgte fiskerfartøjer og en anden for andre arter af særlig indkomst. For det første ville en sådan ordning medføre en yderligere administrativ komplikation, fordi det ikke — som nu — ville være muligt at beregne skatten under ét, når skatteyderen i samme indkomstår dels har særlig indkomst ved salg af et fiskerfartøj, dels har anden særlig indkomst. For det andet ville der opstå betydelige problemer med at afgrænse de fiskere, der skulle nyde fordel af den lavere sats, over for skatteydere inden for andre erhverv, der ikke skulle have denne fordel.

Finansministeriet skal endvidere pege på, at den foreslåede forhøjelse fra 30 pct. til 40 pct. har til formål at bringe den særlige indkomstskat på linje med den almindelige indkomstskat af indtægter, der ligger inden for proportionalstrækket i statskatteskalaen. Ikke mindst på den baggrund kan det formentlig være et spørgsmål, om de særlige forhold i fiskerierhvervet med rimelighed kan begrunde, at dette erhverv skulle undtages fra forhøjelsen.

Med hensyn til ønsket om dispensationsadgang henledes opmærksomheden på, at de sædvanlige regler om bevillingsmæssig skatenedsættelse også gælder ved den særlige indkomstbeskatning. En særlig regel, hvorefter fiskere kunne få dispensation under lempeligere betingelser med hensyn til økonomisk trang m. v., må ud fra administrative hensyn anses for u hensigtsmæssig.

Bilag 10.

DANSK SKATTEBORGERFORENING

Dansk Skatteborgerforening skal herved rette følgende henvendelse til ligningslovudvalget i forbindelse med dets behandling af ændringsforslaget til loven om særlig indkomstskat.

Umiddelbart lyder det meget rimeligt, at procentsatsen for den særlige indkomstskat skal forhøjes fra 30 til 40 pct., når det drejer sig om den særlige indkomst, der fremkommer på områder, hvor der har været adgang til afskrivninger, idet de skattemæssige afskrivninger nu normalt betyder en skattebesparelse, der ikke ligger under dette niveau.

I praksis kan 40 pct. imidlertid i en række tilfælde være særdeles meget. Dette gælder således goodwill.

Vi kan som eksempel tage en købmand, der omkring 1950 måtte betale 30.000 kr. for goodwill, da han købte sin forretning. Da indkomsterne gennem de sidste 20 år er firdoblede, svarer 30.000 kr. i 1950 nu til ca. 120.000 kr. Får han derfor ved salg kun 60.000 kr. for kundekredsen, har inflationen reelt fortæret halvdelen af hans goodwillindskud, men alligevel skal han betale kapitalvindingsskat af 30.000 kr., hvis han har ladet goodwill henstå uafskrevet og ellers af indtil 60.000 kr., hvis goodwill er afskrevet helt eller delvis.

På denne måde kan den særlige indkomstskat få karakter af en helt urimelig skat på inflation. Det er ikke kapitalvinding, men kapitaltab, der bliver beskattet.

Naturligvis er det mere uheldigt for ham, hvis ingen længere ville betale ham noget for kundekredsen, således som det efterhånden er ved at blive almindeligt. Men dette kan ikke begrunde, at der skal være en særlig skat på dem, som har tabt mindre i forhold til pengenes realkøbekraft.

Vi kan som et andet eksempel tage en læge eller jurist, der i 1950 har købt praksis for 50.000 kr., og som om et par år kan

sælge den for 150.000 kr. eller måske 200.000 kr., alt efter de nærmere omstændigheder. Får han 200.000 kr., har beløbet nogenlunde samme realkøbekraft som 50.000 kr. i 1950. Han skal imidlertid betale en inflationsskat på 40 pct. eller fra 60.000 kr. til 80.000 kr. efter hans afskrivningsforhold. Yderligere kan han have meget store flytteudgifter, hvis han trækker sig tilbage på grund af alder og tager bolig i en anden by eller egn. Eventuelt bliver han også ramt af kapitalvindingsskatten ved salg af fast ejendom.

Har han ikke en meget stor likvid kapital, kan han komme i store økonomiske vanskeligheder, idet han måske får de 200.000 kr. over en 10-årig afdragsperiode, medens inflationsskatten, flytteudgifter og udbetaling og istandsættelse af en villa-alderdomsbolig kræver f. eks. 250.000 kr.

Da goodwill normalt er knyttet til en livsgering over 25-40 år, ville det teoretisk korrekte være en prisudviklingsregulering af det oprindelige beløb, således at det kun skulle være det beløb, der lå over den regulerede købspris, der blev genstand for beskatning. Så blev der nok forholdsvis sjældent noget at beskatte, da goodwill i dag i de fleste tilfælde spiller en mindre rolle end tidligere.

Hele problemkomplekset med den særlige indkomstskat er så omfattende, at vi mener, at en lovgivning bør underkastes en meget grundig behandling, såvel med hensyn til goodwill, aktier m. v. som med hensyn til de særlige regler for kapitalvindingsskat på fast ejendom.

Der bør ved denne behandling anlægges det hovedsynspunkt, at man skal søge at undgå skat på inflation, og at der skal etableres en rimelig afdragsvis ordning for betalingen af den særlige indkomstskat, når den pågældende skatteyder får den særlige ind-

komst betalt afdragsvis over en årrække. Ved en sådan betalingsordning for særlig indkomst skulle man normalt kunne opnå, at skatteyderen ikke kom i økonomiske vanskeligheder, hvad enten det drejer sig om en skatteyder, der på grund af alder har afhænet sin virksomhed, eller det drejer sig om en erhvervsdrivende, der sælger, fordi han vil etablere eller overtage en virksomhed andetsteds.

Hvor en lønmodtager får en særlig godtgørelse ved fratræden af stilling, kan 40 pct. også virke som en hård beskatning af flytteudgifter eller andre udgifter, som kan være en følge af stillingens fratræden.

Vi skal henstille, at udvalget tager følgende forslag op til overvejelse:

1. Når en erhvervsvirksomhed afhændes efter mere end 10 års besiddelsestid, kan der i den særlige indkomst fratrækkes indtil 10.000 kr. før beregningen af de 40 pct. i indkomstskat.

2. Hvor den særlige indkomst modtages i rater over flere år, kan skattebetalingen fordeles over indtil 5 år.

3. Når en lønmodtager fratræder en stilling, som han har haft i 5 år eller mere, skal der i et eventuelt særligt vederlag fratrækkes indtil 5000 kr. før procentberegningen.

4. Reglerne vedrørende særlig indkomstskat ved salg af fast ejendom og aktier tages op til nærmere overvejelse med henblik på forenklinger og lempelser for skat på inflation.

For Dansk Skatteborgerforening

Wm. Sliben,
formand.

Chr. Søndergaard.

Til folketingets udvalg angående ligningsloven.

Bilag II.

Finansministerens bemærkninger til bilag 10.

I henvendelsen fra *Dansk Skatteborgerforening* anføres det som et principielt ønske, at man undgår, hvad der i henvendelsen betegnes som en „urimelig skat på inflation“. Foreningens principielle standpunkt er, at fortjenesten på et afstået formuegode kun bør beskattes i det omfang, hvori den måtte overstige et beløb, der udgør anskaffelsessummen med fradrag af eventuelle afskrivninger og med et tillæg, der skulle modsvare den almindelige stigning i pris- og indkomstudviklingen i den tid, skatteyderen har haft formuegodet.

Med forslaget i *henvendelsens punkt 1* er det formentlig tilsigtet at angive en regel, der kan praktiseres, og som i hvert fald i nogen grad skulle virke som den foran omtalte fremgangsmåde, der i henvendelsen betegnes som den teoretisk korrekte. Forslaget lyder således:

„1. Når en erhvervsvirksomhed afhændes efter mere end 10 års besiddelsestid, kan der i den særlige indkomst fratrækkes indtil 10.000 kr. før beregningen af de 40 pct. i indkomstskat.“

Til forslaget skal bemærkes, at når man — som forudsat af Skatteborgerforeningen — regner med en beskatningsprocent på 40, vil et fradrag på 10.000 kr. give en skattebesparelse på 4.000 kr.

Det foreslåede fradrag på 10.000 kr., der skulle opnås efter 10 års besiddelse, vil dog kun i de færreste tilfælde svare blot nogenlunde til den del af værdistigningen, som efter Skatteborgerforeningens principielle synspunkt bør holdes uden for beskatningen. Allerede af den grund synes det vanskeligt at begrunde en regel som den foreslåede ud fra foreningens principielle argumentation.

Det skal endvidere bemærkes, at den foreslåede nye fradragsregel ville gøre loven om særlig indkomstskat mere kompliceret. Det ville stride imod det ønske om forenklinger,

der — med hensyn til lovens regler om aktier og fast ejendom — nævnes i henvendelsens punkt 4.

I *henvendelsens punkt 2* foreslås det, at betalingen af den særlige indkomstskat skal kunne fordeles over indtil 5 år, når den særlige indkomst modtages i rater over flere år.

Der skal herom henvises til det som bilag 3 optrykte notat, der er udfærdiget i anledning af et spørgsmål fra udvalget.

I *henvendelsens punkt 3* foreslås det, at en lønmodtager, der fratræder en stilling, som han har haft i mindst 5 år, og som i den anledning får en fratrædelsesgodtgørelse, skal kunne fradrage indtil 5.000 kr. ved opgørelsen af det beløb, hvoraf han skal betale særlig indkomstskat. Skatteborgerforeningen begrunder dette forslag med, at lønmodtageren kan have flytteudgifter eller andre udgifter som følge af stillingens fratræden, og at det derfor ofte vil virke hårdt at beskattes fratrædelsesgodtgørelsen med 40 pct.

Til forslaget skal bemærkes, at der efter lovens § 9, stk. 1, gives et skattefrit fradrag på 1.000 kr. i skatteyderens samlede særlige indkomst inden for 1 år. Opmærksomheden henledes endvidere på, at de sædvanlige regler om bevillingsmæssig skattenedsættelse også gælder for den særlige indkomstskat, når betingelserne vedrørende økonomisk trang m. v. er opfyldt. Det er derfor et spørgsmål, om det ville være tilstrækkelig velbegrunderet herudover at give en særlig lettelse i den beskatning, der her er tale om. Den foreslåede beskatningsprocent på 40 svarer gennemsnitlig til den almindelige indkomstskat af indtægter inden for proportionalstrækket i statskatteskalaen, der gælder for de fleste lønmodtagere og andre skatteydere med jævne indkomster. De har i mange tilfælde ikke adgang til nogen godtgørelse, når de fratræder deres stilling. Set på den baggrund forekommer det ikke urimeligt, at de fratrædelsesgodtgørelser, som

nogle lønmodtagere kan opnå, efter lovforslaget skal beskattes med 40 pct. uden noget ekstra fradrag.

Det skal endvidere bemærkes, at et fradrag på 5.000 kr. i en del tilfælde ville mere end opveje den foreslåede forhøjelse af beskatningsprocenten, således at fratrædelsesgodtgørelsen blev beskattet med en lavere særlig indkomstskat end den nugældende. Hvor fratrædelsesgodtgørelsen udgør 6.000 kr. eller derunder, ville det foreslåede fra-

drag på 5.000 kr. i forbindelse med det før nævnte fradrag på 1.000 kr. bevirke, at godtgørelsen slet ikke skulle beskattes.

Endelig skal det bemærkes, at også det her omtalte nye fradrag vil gøre loven mere kompliceret.

Henvendelsens punkt 4 indeholder ikke egentlige forslag, idet der alene udtales et ønske om forenklinger og lempelser i lovens regler om fast ejendom og aktier.

Bilag 12.

DANSK SKOVFORENING

København, den 25. marts 1971.

Vedrørende forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat, lov nr. 159.

Dansk Skovforening, der repræsenterer så godt som alle skovinteresserede i Danmark og herunder hovedparten af landets skovejere — store såvel som små — skal herved indtrængende henstille, at lovforslaget ændres således, at skovejendomme ligestilles med de i lovforslagets § 1 nr. 2 omhandlede landbrugsejendomme og således forbliver undergivet særlig indkomstskat efter de hidtidige regler.

Skovejendomme er for nylig efter mange års forhandlinger blevet undergivet de samme regler om ejendomsskat som landbrugsejendomme, jfr. lov nr. 600 af 19. december 1969 om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. Langt de fleste private skovejendomme i Danmark indgår sammen med én eller flere landbrugsejendomme i et samlet ejendoms-kompleks, og dette har siden den nævnte lovændring været undergivet ensartede regler ikke alene, for så vidt angår særlig indkomstskat, men også med hensyn til ejendomsskatterne. Disse kombinationer af skov- og landbrugsejendomme er normalt prioriterede under ét, de er hyppigt vurderet til ejendomsværdi under ét, og de skifter ejer under ét, hvad enten dette sker ved overdragelse eller arvefald.

Det ville virke ganske unaturligt, om denne nu etablerede ensartede behandling skulle brydes, således at den del af den samlede ejendom, der er bevokset med skov, ved overdragelse eller arvefald undergives andre regler om særlig indkomstskat, end den samlede ejendom iøvrigt. Ved overdragelse af den samlede ejendom til en pris, fastsat ved forhandling, vil det være umuligt at foretage den af lovforslaget nødvendiggjorte fordeling af denne pris mellem

skov og landbrug. Selv når ejerskifte finder sted til ejendomsværdien — som det hyppigt er tilfældet ved arv og familieoverdragelse — vil den nødvendige deling af vederlaget på de forskellige ejendoms-kategorier i visse tilfælde være udelukket, nemlig når skov og landbrug er vurderet under ét.

Skovejendommens økonomiske stilling er lige så svag som landbrugsejendommens, og dette var hovedårsagen til, at disse to grupper af ejendomme for nylig blev ligestillet med hensyn til ejendomsskatter. Skovejendommene ville meget vanskeligt kunne bære en yderligere økonomisk belastning i form af forhøjet særlig indkomstskat ved ejerskifte.

Som begrundelse for, at andre i landzone beliggende ejendomme end landbrugsejendomme berøres af den foreslåede forhøjelse af den særlige indkomstskat, anføres det i forslaget side 5 „at der mange steder er foregået en egentlig bymæssig udvikling, der har medført lige så store værdistigninger for sådanne ejendomme, som for ejendomme i de tidligere inder- og mellemzoner, der kom i byzone ved by- og landzonestelovens ikrafttræden“. Dette er sikkert rigtigt for så vidt angår forskellige former for ejendomme i landzone, der ikke er landbrugsejendomme — således navnlig en del industri- og beboelsesejendomme. Men det må være aldeles åbenbart, at dette ikke kan gælde skovejendomme, der på grund af fredskovsbåndet ikke kan overgå til anden benyttelse, og hvis værdi således er ganske uafhængig af, om de er beliggende i nærheden af områder med en bylignende udvikling eller ej.

Lovforslagets begrundelse for at bibeholde de hidtidige regler om særlig indkomstskat, for så vidt angår flertallet af

landbrugsejendomme, findes i forslaget side 2-3. Der henvises til de fra 1. januar 1970 gældende regler om frigørelsesafgift og afståelsesafgift, og i tilknytning hertil bemærkes, at man har fundet det mindre rimeligt at skærpe den særlige indkomstskat af de fortjenester, der opstår, når disse ejendomme afstås til købere, som må regne med at skulle fortsætte landbrugsvirksomheden. Det anføres så: „Ved disse afståelser vil priserne blive påvirket af, at eventuelle fremtidige værdistigninger som følge af udstykningsmuligheder o. lign. vil medføre, at de nye ejere skal betale frigørelsesafgift og eventuelt afståelsesafgift“. Opretholdelse af de hidtidige regler, for så vidt angår flertallet af landbrugsejendomme, begrundes således med formodede konsekvenser af den nye afgiftslovgivning for så vidt angår denne gruppe ejendomme.

Det i det citerede afsnit anførte kan næppe være den egentlige begrundelse. Hvis forventningen om en senere pligt til at betale frigørelsesafgift og afståelsesafgift skulle kunne påvirke værdien af de nævnte ejendomme i nedadgående retning, måtte dette have som nødvendig forudsætning, at værdien først var påvirket i opadgående retning af de forventede, fremtidige værdistigninger baseret på udstykningsmuligheder og lignende. Nu har det, siden der i 1949 blev indført pligt til at betale erstatning for værditab på grund af yderzonebestemmelser i byreguleringsplaner eller byplaner, fra statens side med stor styrke været hævdet, at fremtidige udstykningsmuligheder først nedfælder sig i prisen for yderzonejord, når udstykningsmuligheden på grund af byudvikling eller lignende er blevet i højeste grad aktuel. Der er nægtet betaling af erstatning for blot lidt fjernere udstykningsmulighe-

der. Ganske det samme grundsynspunkt er nedfældet i erstatningsreglen i zonelovens § 12. Hvis det i bemærkningerne til lovforslaget side 3 for oven anførte dækkede en af staten accepteret realitet, måtte der efter zonelovens § 12 blive betalt i hvert fald nogen erstatning til så godt som alle ejere af landbrugsejendomme i landzone. Dette er ikke meningen, og noget sådant vil ikke ske.

Realiteten i den anførte begrundelse må antages at være, at for det store flertal af landbrugsejendomme fastsættes prisen på grund af et generelt prisniveau, uafhængigt af særlige udstykningsmuligheder begrundet i en særlig samfundsmæssig udvikling som f. eks. byudvikling. Denne situation er blevet accentueret gennem den ny zonelovgivning, og konsekvenserne af den er nedfældet i reglerne om frigørelsesafgift og afståelsesafgift.

Ganske den samme situation foreligger — og endda i forstærket grad — for skovejendomme. Disse er for langt de flestes vedkommende beliggende i det åbne land, hvor ingen særlig udvikling begrunder særlige værdistigninger, og realisationen af eventuelle muligheder for værdistigninger på grund af særlige situationer er afskåret af fredskovsbåndet, der forhindrer skovens anvendelse til andre formål end det hidtidige. Der er således for skovejendomme i endnu højere grad end for landbrugsejendomme grund til i hvert fald ikke at skærpe reglerne om særlig indkomstskat.

Dansk Skovforening skal derfor indtrænge henstille, at den for nylig etablerede skattemæssige ligestilling mellem skovejendomme og landbrugsejendomme opretholdes ved, at særreglen for flertallet af landets landbrugsejendomme udvides til også at gælde skovejendomme.

Med venlig hilsen
Dansk Skovforening

M. Schaffalitzky de Muckadell.

/ O. Fog.

Til folketingets sekretariat.

Bilag 13.

Finansministerens bemærkninger til bilag 12.

I henvendelsen fra *Dansk Skovforening* henstilles det, at skovejendomme fritages for den foreslåede skærpelse af den særlige indkomstskat af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom.

Skovforeningen henviser til, at skovejendomme og landbrugsejendomme er sidestillet i henseende til ejendomsbeskatningen, og at de efter gældende lov også er sidestillet i henseende til den særlige indkomstskat. At de to arter af ejendomme er behandlet forskelligt i loven om frigørelsesafgift, der omfatter landbrugsejendomme, men ikke skovejendomme, bør der efter foreningens opfattelse ikke lægges vægt på. Foreningen mener nemlig, at den egentlige begrundelse for at holde de i lovforslagets § 1, nr. 2, nævnte landbrugsejendomme m. v. uden for skærpelsen må være en anden end den sammenhæng med frigørelsesafgiften, der er omtalt i lovforslagets bemærkninger.

I de hyppigt forekommende tilfælde, hvor en ejendom både omfatter skov og landbrugsarealer, vil det efter Skovforeningens opfattelse virke unaturligt, hvis den del af ejendommen, der er bevokset med skov, ved overdragelse eller arvefald undergives andre regler om særlig indkomstskat end den øvrige ejendom. Foreningen mener også, at en særskilt opgørelse af fortjenesten på de to dele af ejendommen vil medføre praktiske vanskeligheder.

Til det anførte skal finansministeriet bemærke følgende:

Efter Skovforeningens forslag skal skovejendommene hverken ind under loven om frigørelsesafgift eller under den foreslåede skærpelse af den særlige indkomstskat. Det ville medføre, at skovejendommene fik en særstilling i forhold til alle andre ejendomme, hvor lovforslagets ordning er den, at

ejendommene enten omfattes af loven om frigørelsesafgift (det gælder bl. a. landbrugsejendomme) eller af den skærpede særlige indkomstskat. Det forekommer derfor ikke velbegrundet at betegne Skovforeningens forslag som et forslag om at ligestille skov- og landbrugsejendomme.

I henvendelsen peges der også på, at fredskovpligten begrænser mulighederne for at opnå større fortjenester ved salg af skovejendomme. Det skal i den anledning oplyses, at landets samlede skovareal er på ca. 470.000 hektarer, hvoraf skønsmæssigt 20-25 pct. ikke er undergivet fredskovpligt. De ikke-fredskovpligtige arealer ligger i vidt omfang i områder med såkaldt herlighedsværdi og nogen mulighed for udstykning til sommerhusbebyggelse og lignende.

Det er rigtigt, at der efter lovforslaget må foretages en særskilt opgørelse af fortjenesten på henholdsvis skoven og den øvrige ejendom, når en blandet skov- og landbrugsejendom sælges. Man må dog regne med, at de praktiske problemer i forbindelse hermed bliver forholdsvis begrænsede. Det skal i den forbindelse oplyses, at der ved de almindelige ejendomsvurderinger af den slags ejendomme altid foretages en fordeling af ejendomsværdien på henholdsvis skoven og den øvrige ejendom; det sker i statistisk øjemed. I påkommende tilfælde vil skatteyderne og ligningsmyndighederne kunne indhente oplysning om fordelingen i statens ligningsdirektorats afdeling for vurdering af fast ejendom.

Det kan oplyses, at det samlede antal frie salg af skove og plantager over 10 hektarer i de senere år gennemsnitlig har udgjort ca. 25 om året. Salg af blandede skov- og landbrugsejendomme er ikke medregnet heri.

Bilag 14.

ERHVERVENES FÆLLESUDVALG
OM SKATTESPØRGSMAÅL

Den 2. april 1971.

Erhvervenes fællesudvalg om skatte-spørgsmål, der repræsenterer Danmarks Rederiforening, Grosserer-Societetet, Håndværksrådet, Industriraadet og Provinshandelskammeret, tillader sig herved at fremsætte følgende bemærkninger til lovforslagene nr. 159, 160 og 161 af 17. marts 1971:

1) *Lovforslag nr. 159 om ændring af lov om særlig indkomstskat.*

Der foreslås her en generel forhøjelse af den hidtidige skattesats fra 30 pct. til 40 pct. når personer har en af de i loven opregnede 15 forskellige former for særlig indkomst. Hertil kommer, at skattesatsen for fast ejendom forhøjes fra 60 pct. til $66\frac{2}{3}$ pct. Langt størstedelen af disse strengere beskattede indkomster er af erhvervsmæssig art, hvorfor forslaget må siges fortrinsvis at berøre erhvervslivet. De vigtigste er salg af maskinpark og skibe i forbindelse med erhvervsophør, erhvervsjendomme, goodwill, patent og licensret, aktier, tegningsretter samt likvidationsprovenu fra selskaber.

Fællesudvalget finder ved en almindelig vurdering af dette forslag, at dets virkninger vil være så uheldige, i visse tilfælde urimelige, at dette primært taler for, at forslaget bør opgives. Dette vil være så meget lettere, som det ej heller er provenumæssigt begrundet. Dets vigtigste følger er:

at alene realiseret anlægskapital rammes, ikke spekulationsavancer,

at aktive investeringer, hvortil det i forvejen er vanskeligt nok for erhvervslivet at skaffe kapital, skattemæssigt yderligere belastes i sammenligning med andre anbringelsesmetoder (passiv kapital),

at avance i form af særlig indkomst som regel helt eller delvis er af nominal og ikke reel art (ikke mindst for aktier), hvorfor en skattestigning er ensbetydende med øget bortbeskatning af real-kapital, samt

at denne beskatning — i strid med dens oprindelige sigte — kan ramme fratrædelsesgodtgørelser og jubilæumsgratualer til lønmodtagere og lign. hårdere, end om de blev belagt med almindelig indkomstskat.

Om forslagens virkninger for de vigtigste erhvervsmæssige indkomstarter skal for erhvervsjendommens vedkommende nævnes, at de som hovedregel rammes to gange af skærperne. Disse virker først i henhold til lovens § 2, nr. 2, på afskrevne bygninger ved skattestigningen fra 30 til 40 pct. indenfor den del af salgssummen, som maksimalt kan svare til foretagne afskrivninger; dernæst af procentforhøjelsen fra 60 til $66\frac{2}{3}$ pct. i henhold til lovens § 2, nr. 13, og som beregnes på såvel bygninger som grunden. Denne sidstnævnte beskatnings vægt og område skærpes yderligere ved den foreslåede reduktion af det skattefri tillæg fra 40 til 30 pct. af anskaffelsessummen — en ændring, som i øvrigt også rammer aktieselskabernes ejendomsalg.

Allerede den nugældende, men i langt højere grad den foreslåede forhøjede beskatning af erhvervsjendomme vil berøre virksomheder, som hidtil har været drevet fra en byejeendom, men som sælger denne for at erhverve en ny ejendom uden for byen. Sådanne udflytninger er nødvendiggjort både af plads-, trafikale og tekniske hensyn samt krav til øget rationalisering. En forhøjet særlig indkomstskat vil her i mange tilfælde berøve virksomheden likvid kapital, som den har brug for til ny grund, gennemførelse af byggeri og flytning af virksomheden til de nye lokaliteter.

Fællesudvalget skal derfor henstille, at loven suppleres med en såkaldt *genanbringelsesregel* som den, der fandtes i loven fra 1965 til 1968 for forsikrings- og erstatningssummer (indtil disse blev gjort helt skattefri). Herefter udsættes beskatningen af en

skattepligtig avance, hvis beløbet anvendes til erhvervelse af en anden tilsvarende ejendom. Hvis denne senere sælges, forøges den eventuelle skattepligtige fortjeneste da med det „genanbragte“ beløb.

Den skærpede aktiesalgsbeskatning m. v. finder fællesudvalget at være et af de betænkeligste punkter indenfor det foreliggende forslag. I forvejen er vilkårene på aktiemarkedet meget nedslående, men til dette skal altså nu føjes dels udbyttebegrænsning, dels en beskatning, som uden noget formildende moment (i retning af skattefri inflationsfradrag som ved ejendomme) ved salg rammer det nominelle kronebeløb mellem anskaffelses- og afståelsessum, uanset at en væsentlig del heraf — hvis der overhovedet er fortjeneste — kun er udtryk for pengeværdiens forringelse. Denne beskatning forekommer des urimeligere, som aktiers reelle afkast gennem aktionærens besiddelsestid i de fleste tilfælde kun har været halvt så stor som f. eks. afkast af obligationer.

Vi anser den mangeartede, massive restriktionslovgivning mod aktier og aktionærer for at være et alvorligt anslag imod erhvervslivets og dermed landets trivsel i fremtiden.

Også på kort sigt er det overraskende, at man fremsætter forslag om skærpet skat ved salg af aktier og tegningsretter m. v., da et af finansministeren nedsat sagkyndigt udvalg for tiden arbejder med en reform af selskabs- og aktionærbeskatningen. Beskatningen af selskaberne hænger nøje sammen med aktionærernes beskatning, og ændringer i den sidstnævnte må derfor formodes at virke præjudicerende på det nævnte udvalgs arbejde.

2) Lovforslag nr. 160 om ændring af afskrivningsloven.

Dette forslag sigter på at forringe de afskrivningsmæssige vilkår ved fornyelsen af den del af vor handelsflåde, som udgøres af de såkaldte coastere. Selvom der her måske i et vist omfang er sket en uønsket udnyttelse af afskrivningsmulighederne, undertiden på en for offentligheden provokerende måde, forstår vi dog ikke, at regeringen har villet lade dette få lovgivningskonsekvenser som de foreslåede. Man generer herved uundgåeligt og alvorligt et valutatjenende

erhverv, som har skabt beskæftigelse for danske søfolk og på danske skibsværfter.

Hertil kommer, at forslaget bestemmer vil ramme andre skibe end coastere, f.eks. bugserbåde og bjærgningsskibe, hvilket næppe kan være ønsket.

Vi finder det ej heller rimeligt, at man ved at dekretere almindelig indkomstskat ved afhændelse af skibsanparten på under en fjerdedel også skærper beskatningen for personer, der efter årelangt virke indenfor rederieringen må trække sig tilbage på grund af alder eller helbred og i den anledning afhænder skibsanparten.

Det har formentlig hverken været disse salg så lidt som andre, der foretages af folk med fastere tilknytning til rederieringen, som det har været lovforslagets hensigt at ramme med en hårdere skat end den, der gælder for erhvervsdrivende indenfor andre brancher, der afstår anparten i virksomheder. Et naturligt kriterium for tilknytning til rederierhvervet kan formentlig hentes i, om den solgte anpart har været i sælgerens besiddelse i mindst 5 år. Har den det, kunne man fortsat lade de hidtidige regler gælde. Hvis sælgeren har ejet anparten i mindre end fem år, kunne man lade indkomstskat som foreslået sætte ind. Selv i så fald og med de skibsværdier der i dag og fremover er rådende, vil kravet om en anpart på 25 pct. dog skyde langt over målet, hvorfor dette anpartskrav bør reduceres til 12,5 pct. eller 2,5 mill. kr. (efter hvad der er mindst).

3) Lovforslag nr. 161 om ændring i ligningsloven (medarbejderaktier).

Fællesudvalget er principielt sympatisk indstillet overfor tanken om at indføre skattefrihed ved modtagelsen af tegningsretter, der tildeles de ansatte i et aktieselskab m. v. De betingelser, der i lovforslagets bemærkninger opregnes for, at finansministeren kan godkende en sådan ordning, forekommer dog at være så krævende og vidtrækkende, at ordningens benyttelse kan blive alt for ringe. En virksomheds medarbejderstab er ofte meget forskelligartet og vekslede, og ordningen vil derfor i mange tilfælde kun få praktisk betydning, hvis det er muligt at begrænse den til medarbejdere, der har en nærmere tilknytning til og en vis anciennitet i virksomheden.

Fællesudvalget finder ikke, at den foreslåede nye ordning er tilstrækkelig gennemarbejdet og ej heller harmoniseret med de allerede bestående ordninger og henstiller derfor, at spørgsmålet henvises til en undersøgelse i et sagkyndigt udvalg. Hvis dette ikke

tiltrædes, henstilles det, at der i hvert fald i folketingsudvalgets betænkning indføjes en udtalelse om, at finansministeren udarbejder de nærmere betingelser for ordninger som de her omhandlede efter forudgående forhandlinger med erhvervene.

Ejler Rasmussen.

/ Jørgen Wernberg.

Til folketingsudvalget vedrørende ændring af ligningsloven m. fl.

Bilag 15.

Finansministerens bemærkninger til bilag 14.

I anledning af henvendelsen fra *Erhvervenes fællesudvalg om skattespørgsmål* skal finansministeriet bemærke følgende:

1) *Vedrørende lovforslaget om ændring af lov om særlig indkomstskat.*

I anledning af den *provenumæssige betragtning*, der anføres i forbindelse med fællesudvalgets primære ønske om, at lovforslaget opgives, skal det oplyses, at man — som nævnt i lovforslagets bemærkninger — skønmæssigt anslår merprovenuet for finansåret 1973-74 til omkring 50-60 mill. kr. Dette skøn kan også tjene som vejledning om den samlede merbelastning, lovforslaget vil medføre for erhvervsdrivende og andre skatteydere, der skal betale særlig indkomstskat. Provenuskønnet omfatter ikke den stigning i selskabsskatten, der bliver tale om, fordi selskaberne berøres af forslaget om, at det gældende 40 pct.-tillæg til anskaffelsessummen for fast ejendom skal nedsættes til et tillæg på 30 pct. (lovforslagets § 1, nr. 5).

Det er rigtigt, at personer, der beskattes efter reglerne om *spekulationsavancer*, ikke falder ind under den særlige indkomstskat. Når en person har en fortjeneste af den art, beskattes den nemlig efter den progressive statskatteskala, der gælder ved den almindelige indkomstbeskatning. Hvor det drejer sig om *spekulationsfortjeneste* ved salg af fast ejendom, bliver fortjenesten heller ikke nedsat med fradrag af den art, der foretages efter lov om særlig indkomstskat.

Når fællesudvalget anfører, at såkaldte „*aktive investeringer*“ berøres af lovforslaget, medens andre anbringelsesmåder („passiv

kapital“) ikke gør det, må det erindres, at de førstnævnte investeringer er forbundet med skattemæssige fordele, som ikke knytter sig til „passiv“ anbringelse af kapital. Den, der anskaffer et driftsaktiv, kan således afskrive skattemæssigt på anskaffelsessummen efter reglerne herom, og i en række af de tilfælde, som fællesudvalget nævner, udgør den fortjeneste, der beskattes som særlig indkomst, netop forskellen mellem salgssummen og den skattemæssigt nedskrevne værdi af anskaffelsessummen. I de tilfælde, hvor kapitalgevinst på „passive“ kapitalanbringelser ikke beskattes, har det til modstykke, at et eventuelt tab ikke kan fradrages, hvad det derimod kan i de fleste af de tilfælde, fællesudvalget peger på. Der er således fradragsret for tab ved salg af aktier samt ved udlodning af likvidationsprovenu fra aktieselskaber, jfr. lovens § 2, nr. 6 og 8. Der er også fradragsret for tab ved salg af maskiner m. v. samt skibe i forbindelse med afhændelse eller opgivelse af virksomhed (§ 2, nr. 1) samt for tab ved salg af goodwill (§ 2, nr. 3) og tidsbegrænsede rettigheder (§ 2, nr. 4). De nævnte tab fradrages i første omgang i den særlige indkomst; men hvis det fører til en negativ særlig indkomst, kan det negative beløb fradrages i den almindelige indkomst.

Fællesudvalget anfører endvidere, at avance i form af særlig indkomstskat som regel helt eller delvis er *af nominal og ikke reel art*, og at dette ikke mindst gælder for aktier. Der sigtes formentlig herved til, at en del af den værdistigning, der giver sig udslag i fortjeneste ved salg af et formuegode, kan modsvares af en stigning i det almindelige pris- og indkomstniveau i den periode,

hvori skatteyderen har haft formuegodet. Finansministeriet må dog allerede af praktiske grunde være af den opfattelse, at det næppe vil være realistisk at overveje skatte-regler, der undtager en sådan del af værdistigningen på et formuegode fra den særlige indkomstbeskatning. Fællesudvalgets henvendelse indeholder heller ikke forslag i den retning.

I anledning af fællesudvalgets udtalelse om, at lovforslaget kan medføre, at *fratrædelsesgodtgørelser og jubilæumsgratiale* beskattes hårdere, end hvis de blev beskattet som almindelig indkomst, bemærkes: Som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget udgør den almindelige indkomstskat af indtægter inden for proportionalstrækket i statsskatteskalaen for indkomståret 1971 39,3 pct. i gennemsnit for alle landets kommuner. Når den særlige indkomstskat foreslås fastsat til 40 pct. af den særlige indkomst (efter et skattefrit bundfradrag på 1.000 kr.), svarer det stort set til det nævnte gennemsnit. Hvis en skatteyder, der har en indtægt inden for statsskatteskalaens proportionalstræk bor i en kommune, hvor den almindelige indkomstbeskatning er under gennemsnittet, kan det tænkes, at han ville stå sig bedst ved at få et jubilæumsgratiale eller en fratrædelsesgodtgørelse beskattet som almindelig indkomst i stedet for som særlig indkomst. Det forudsætter dog, at indkomsten vedbliver at være inden for proportionalstrækket, selv om den forhøjes med gratialet eller godtgørelsen (uden 1.000 kr.-fradrag). I almindelighed forekommer det ikke sandsynligt, at der ville være stor forskel mellem særlig og almindelig indkomstbeskatning i et tilfælde som det nævnte, og for skatteydere med indtægter over proportionalstrækket eller med bopæl i kommuner med en beskatning over gennemsnittet vil den særlige indkomstskat være mest fordelagtig.

Med hensyn til beskatningen af fortjeneste på *fast ejendom* efter lovens § 2, nr. 13, henstiller fællesudvalget, at loven suppleres med en såkaldt *genanbringelsesregel*, hvorefter beskatningen udsættes, hvis skatteyderen anvender salgssummen til at erhverve en anden tilsvarende ejendom. Reg-

len skulle svare til de tidligere gældende genanbringelsesregler for forsikrings- og erstatningssummer. Finansministeriet skal herom bemærke følgende:

De genanbringelsesregler, der blev afskaffet i 1968, angik dels tilfælde, hvor fortjeneste på fast ejendom hidrørte fra, at skatteyderen havde modtaget en erstatningssum eller en forsikringssum, fordi der var sket skade på en bygning eller installation, dels tilfælde, hvor fortjenesten hidrørte fra en ekspropriationserstatning. Ved lov nr. 418 af 18. december 1968 gennemførtes lovens § 2 B, hvorefter de fortjenester, der opstår i skade- og ekspropriationstilfældene, blev gjort skattefrie. Som følge heraf opnåede man en betydelig forenkling ved at ophæve genanbringelsesreglerne.

Om de tidligere genanbringelsesreglers indhold henvises i det hele til vedlagte bilag 1 og 2, hvor bestemmelserne og et dertil knyttet cirkulære fra skattedepartementet er gengivet.*) Det vil ses, at det drejede sig om et omfattende og indviklet regelsæt, og i praksis gav reglerne da også anledning til betydeligt besvær både for skatteyderne og for skattemyndighederne. Man må regne med, at den genanbringelsesregel, fællesudvalget stiller forslag om, ville medføre tilsvarende praktiske problemer. Problemerne ville antagelig opstå i betydeligt flere tilfælde end under den tidligere ordning; thi medens denne kun gjaldt i skade- og ekspropriationstilfælde, ønsker fællesudvalget som før nævnt en genanbringelsesregel, der skal gælde i alle tilfælde, hvor en sælger af fast ejendom anskaffer en anden tilsvarende ejendom.

I en række tilfælde må man regne med, at det ville være vanskeligt at afgøre, om den ejendom, der anskaffes i stedet for den solgte, er en „tilsvarende ejendom“. Tænker man sig f. eks., at den solgte ejendom er en villa, der ikke omfattes af „villareglen“ i lovens § 2 A, fordi grundarealet er over 1.400 m², kan det forekomme, at skatteyderen i stedet køber en villa med et grundareal under 1.400 m², således at hans fortjeneste ved et senere salg af denne villa bliver skattefrie, såfremt de øvrige betingelser i § 2 A også er opfyldt. Hvis genanbringelsesreglen skulle

*) Ikke optrykt her.

gælde i et sådant tilfælde, ville resultatet blive, at den beskatning, der blev udsat ved det første villasalgs, heller ikke kunne gennemføres ved salget af den anden villa. Man kunne ikke uden videre løse dette problem ved at bestemme, at salgssummen ved et villasalgs, der falder uden for villareglen, ikke må genanbringes i en villa, der til sin tid vil kunne sælges skattefrit efter § 2 A. På det tidspunkt, hvor der skulle tages stilling til genanbringelsesproblemet, er det nemlig uvist, om den anden villa til sin tid vil kunne sælges skattefrit. Det skyldes for det første, at skattefriheden er betinget af, at skatteyderen eller hans husstand har beboet villaen i mindst 2 år inden for skatteyderens ejertid; det kan først konstateres, når der er gået 2 år eller mere. For det andet er det uvist, om skatteyderen til sin tid kan opnå skattefrihed ved dispensation efter § 2 A, stk. 2, eller ved erklæring fra statens ligningsdirektorat om, at udstykning fra en ejendom over 1.400 m² vil medføre væsentlig værdiforringelse (§ 2 A, stk. 1, nr. 3). Som følge af det anførte må man regne med, at en eventuel genanbringelsesregel måtte indeholde særlige, udviklede bestemmelser om genanbringelse i en- og tofamiliehuse (herunder sommerhuse) samt ejerlejligheder. Finansministeriet skal understrege, at sådanne særregler kan føre til vanskeligt overskuelige praktiske konsekvenser.

Tanken om en genanbringelsesregel må også ses i sammenhæng med de problemer, der følger af, at der ifølge lovforslaget skal gælde forskellige faktiske beskatningsprocenter for 2 grupper af ejendomme. Efter forslaget vedbliver den faktiske beskatningsprocent at være 60 for landbrugsejendomme m. v., der omfattes af loven om frigørelsesafgift, jfr. det foreslåede § 2, stk. 2, nr. 1 og 2, i lovforslagets § 1, nr. 2. For andre ejendomme bliver den faktiske beskatningsprocent 66²/₃.

Tænker man sig, at en skatteyder sælger en ejendom i gruppen med en faktisk beskatningsprocent på 66²/₃, og at han kan opnå udsættelse med beskatningen imod genanbringelse i en ejendom i „60 pct.-gruppen“, vil resultatet blive, at han ved senere salg af den anden ejendom slipper med en beskatning på 60 pct. Det vil være et utilsigtet resultat, da en del af den opgjorte fortjeneste er overført fra salget af en ejen-

dom, der omfattes af den foreslåede skærpselse. Situationen kan f. eks. forekomme, hvis skatteyderen sælger en beboelsesejendom, en industriejendom eller et ubebygget areal, der ligger i byzone, og i stedet køber en landbrugsejendom, der ligger i landzone. Det må dog forudsætte, at landbrugsejendommen anses for en „tilsvarende ejendom“ i forbindelse med den af fællesudvalget skitserede regel. Situationen kan også forekomme, hvis skatteyderen sælger et areal i landzone, der ikke benyttes til landbrug, gartneri, planteskole eller frugtplantage, og i stedet køber en landbrugsejendom, der ligger i landzone. Endvidere kan situationen opstå, hvis skatteyderen sælger en landbrugs- eller gartneriejendom i byzone, for hvilken der ikke er afgivet erklæring efter den kommunale ejendomsskatte-lovs § 6 B, og i stedet køber en landbrugs- eller gartneriejendom i landzone.

Man kan også komme ud for den omvendte situation, at fortjeneste på en ejendom i 60 pct.-gruppen som følge af genanbringelsesreglen overføres til en ejendom i gruppen med en faktisk beskatningsprocent på 66²/₃. Ved salg af den anden ejendom vil fortjenesten blive beskattet med en højere procent, end hvis beskatningen ikke var blevet udsat efter genanbringelsesreglen.

Teoretisk kan man tænke sig at undgå de her berørte virkninger af en genanbringelsesregel ved at regulere de beregningsposter, der fører til de faktiske beskatningsprocenter på henholdsvis 60 og 66²/₃. Det ville dog blive så udviklet, at man sikkert må se bort fra det.

I forbindelse med tanken om en genanbringelsesregel skal der i det følgende redegøres for, hvorledes reglerne om tillæg til anskaffelsessummen og fradrag i fortjenesten virkede ved anvendelsen af de tidligere gældende genanbringelsesregler. I redegørelsen regnes med de nugældende faste og varierende tillæg til anskaffelsessummen og med det nugældende fradrag i fortjenesten på indtil 40.000 kr. Endvidere tænker man sig, at genanbringelsesreglerne ikke var blevet ophævet i 1968, således at de skulle anvendes ved den i redegørelsen omtalte ekspropriation i 1969 og ved det omtalte ejendomssalg i 1974. Virkningerne af disse regler belyses i følgende

Bilag til bet. o. lovf. vedr. særlig indkomstskat m. m.

Eksempel.

En skatteyder køber i 1966 en ejendom for 500.000 kr. I 1969 eksproprieres ejendommen imod en erstatning på 900.000 kr. Skatteyderen anvender genanbringelsesreglen i den tidligere § 7 C, idet han køber en erstatningsejendom for de 900.000 kr. I 1974 sælger han erstatningsejendommen for 1.600.000 kr. Det forudsættes, at skatteyderen i 1974 kunne have opnået samme pris for den oprindelige ejendom, såfremt han havde beholdt den.

Genanbringelsesreglen medfører, at fortjenesten ved ekspropriationen af den første ejendom ikke skal beskattes i 1969; men der skal alligevel foretages en opgørelse af denne fortjeneste. Den opgøres således:

	kr.	kr.
Ekspropriationssum		900.000
Anskaffelsessum	500.000	
Til anskaffelsessummen lægges:		
a) Fast tillæg, 40 pct.	+200.000	
b) Variierende tillæg; 3×6 pct.	+ 90.000	
Reguleret anskaffelsessum	÷	790.000
Ekspropriationssum ÷ reguleret anskaffelsessum		110.000
Fradrag efter § 7 A, stk. 6,	÷	40.000
Fortjeneste, der fritages for beskatning efter genanbringelsesreglen		70.000

Ved salget af erstatningsejendommen i 1974 opgøres fortjenesten således:

	kr.	kr.
Salgssum		1.600.000
Anskaffelsessummen nedsættes med den i 1969 opgjorte fortjeneste på den eksproprierede ejendom	÷	70.000
Anskaffelsessum herefter	830.000	
Skatteyderen får nu påny fast og varierende tillæg, beregnet på grundlag af den højere anskaffelsessum for erstatningsejendommen.		

a) Fast tillæg,	kr.	kr.
40 pct.	+332.000	
b) Variierende tillæg, 5×6 pct.	+249.000	
Reguleret anskaffelsessum	÷	1.411.000
Salgssum ÷ reguleret anskaffelsessum		189.000
Skatteyderen får påny fradrag efter § 7 A, stk. 6,	÷	40.000
Fortjeneste, der beskattes i 1974		149.000

Tænker man sig, at den første ejendom ikke var blevet eksproprieret, og at skatteyderen havde solgt den i 1974 for 1.600.000 kr., ville han i stedet være blevet beskattet af en fortjeneste på 620.000 kr., idet opgørelsen da skulle foretages således:

	kr.	kr.
Salgssum		1.600.000
Anskaffelsessum	500.000	
a) Fast tillæg, 40 pct.	+200.000	
b) Variierende tillæg, 8×6 pct.	+240.000	
Reguleret anskaffelsessum	÷	940.000
Salgssum ÷ reguleret anskaffelsessum		660.000
Fradrag efter § 7 A, stk. 6,	÷	40.000
Fortjeneste		620.000

Eksemplet viser, at en ejendomsafståelse, der gav ret til at bruge genanbringelsesreglen ved køb af en erstatningsejendom, havde til følge, at skatteyderen fik to sæt tillæg til anskaffelsessummen og to gange fradrag i fortjenesten. Havde skatteyderen i eksemplet beholdt den oprindelige ejendom og solgt den i 1974, ville han derimod kun havde fået ét sæt tillæg og fradrag, og tillæggene skulle i så fald beregnes på grundlag af den lavere anskaffelsessum for den oprindelige ejendom. Som følge af det anførte medfører ejendomsafståelsen i 1969 og det påfølgende køb af en erstatningsejendom, at skatteyderen ved ejendomssalget i 1974 slipper med en væsentligt lavere skat, end hvis han havde beholdt den oprindelige ejendom og solgt den i 1974 for samme beløb, som han fik for erstatningsejendommen. Det bemærkes dog, at skatten ville være blevet endnu lavere, hvis skatteyderen havde ladet være med at bruge genanbringelses-

reglen og i stedet havde ladet sig beskatte i 1969 af ekspropriationsfortjenesten.

Alt det foran anførte taler efter finansministeriets opfattelse stærkt imod at indføre en genanbringelsesregel af den art, Erhvervenes fællesudvalg om skattespørgsmål går ind for.

Til fordel for en sådan genanbringelsesregel anfører fællesudvalget et hensyn til virksomheder, der i forbindelse med en udflytning sælger deres hidtidige ejendom i en by og i stedet erhverver en ejendom uden for byen. Efter finansministeriets mening må man dog kunne regne med, at salgssummen for byejendommen typisk vil være væsentligt højere end anskaffessummen for en tilsvarende ejendom uden for byen, således at skatteyderen selv efter betaling af en eventuel særlig indkomstskat vil have mulighed for at erhverve en sådan ejendom. Det bemærkes i den forbindelse, at tillæggene til anskaffessummen og fradraget i fortjenesten medfører, at man skal op på en betydelig fortjeneste, før der skal betales særlig indkomstskat.

Fællesudvalget finder det særlig betænkeligt, at forslaget om at forhøje den særlige indkomstskat fra 30 til 40 pct. også berører den særlige indkomstbeskatning af *fortjeneste ved salg af aktier*. Fællesudvalget formoder også, at det kan virke præjudicerende på det videre arbejde i selskabsskattekommissionen. Finansministeriet skal hertil bemærke, at det ville være overordentlig upraktisk at holde de her omhandlede fortjenester uden for den foreslåede generelle forhøjelse af lovens beskatningsprocent. Ministeriet ser ingen hindring for, at selskabsskattekommissionen kan tage forhøjelsen i betragtning under sine overvejelser.

2) *Vedrørende lovforslaget om ændring af afskrivningsloven.*

Fællesudvalgets bemærkninger om afskrivning på skibe og beskatningen ved salg af skibe ligger i visse henseender på linje med den ordning, hvortil der efter anmodning fra folketingsudvalgets formand er givet udkast i finansministeriets skrivelse af 23. april 1971. Det gælder fællesudvalgets ønske om, at den foreslåede forskydning af begyndelsestidspunktet for en del af skibs-

afskrivningerne ikke gennemføres. Det gælder for så vidt også fællesudvalgets tanke om, at der i stedet for særlig indkomstskat skal betales almindelig indkomstskat, når et skib sælges inden 5 år efter anskaffelsen. Medens der i det nævnte udkast er regnet med, at 5-årsreglen skulle gælde, hvad enten skatteyderen er enejer af skibet eller har en større eller mindre anpart, er det dog fællesudvalgets opfattelse, at 5-årsreglen bør begrænses til tilfælde, hvor skatteyderen har en anpart på under 12,5 pct. eller under 2,5 mill. kr. (efter hvad der er mindst).

3) *Vedrørende lovforslaget om ændring af ligningsloven. (Medarbejderaktier).*

Fællesudvalget anser det for ønskeligt, at retten til at tegne medarbejderaktier kan begrænses til medarbejdere, der har en nærmere tilknytning til og en vis anciennitet i virksomheden. Finansministeriet skal i den anledning henvises til besvarelsen af spørgsmål 14, hvor det bl. a. er oplyst, at adgangen til at tegne aktier kan gøres betinget af en vis kortere ansættelsestid, og at tegningsadgangen skal kunne sættes i et vist forhold til den enkelte medarbejders indtjening i selskabet.

Såfremt man i overensstemmelse med fællesudvalgets henstilling ville henvise spørgsmålet om medarbejderaktier til et sagkyndigt udvalg, ville den tid, der nødvendigvis må medgå til et udvalgsarbejde, medføre en forsinkelse af denne lovændring. Det ville være en ulempe for virksomheder, der allerede har taget skridt til at gennemføre ordninger af denne art for deres medarbejdere.

Efter finansministeriets opfattelse vil der ikke være noget til hinder for, at ministeriet med repræsentanter for erhvervslivet drøfter de generelle retningslinjer for godkendelse af ordninger med medarbejderaktier.

Finansministeriet mener ikke, at de bestående ordninger, der nævnes i henvendelsen, er nogen hindring for at gennemføre forslaget om medarbejderaktier. Eventuelle harmoniseringsspørgsmål vil formentlig kunne indgå i den før omtalte drøftelse med repræsentanter for erhvervslivet.

Bilag 16.**HAVEBOLIGFORENINGEN
„GRØNDALSVÆNGE“**

København, den 23. marts 1971.

Undertegnede Haveboligforeningen Grøndalsvænge ansøger herved Folketingets skatteudvalg om, at udvalget i forbindelse med behandlingen af forslaget om forhøjelse af kapitalvindingsskatten i henhold til lov om særlig indkomstskat vil indstille til folketinget, at lovens § 2, nr. 6, om beskatning af fortjeneste ved afhændelse eller afståelse af aktier og andelsbeviser ændres, således at afhændelse eller afståelse af boligandele i boligforeninger af vor forenings struktur undtages fra beskatning.

Haveboligforeningen Grøndalsvænge er en privat andelsboligforening omfattende 389 parcelhuse.

Grunden til vor ansøgning er, at vi ikke finder det rimeligt, at medlemmer af boligforeninger af den omhandlede art i hense-
ende til lov om særlig indkomstskat m. v.

skal stilles ringere end ejere af parcelhuse og ejerlejligheder, jfr. herved lovens § 2 A, stk. 1 og 2, hvorefter ejere af en- og tofamiliehuse og ejerlejligheder som alt overvejende hovedregel er undtaget fra beskatning af fortjeneste ved salg.

Vi finder, at begrundelsen for at undtage parcelhuse og ejerlejligheder fra beskatning af særlig indkomst er rigtig, når sælgeren som hovedregel afstår boligen i den hensigt at anskaffe sig en anden. Vi finder derfor også, at denne regel bør være gældende med hensyn til boliger, som vor forenings medlemmer bebor.

Vi håber, at udvalget vil finde forståelse for vort synspunkt og kan tilføje, at vi, såfremt det måtte ønskes, er parate til at møde udvalget for en nærmere drøftelse af vor anmodning.

Med højagtelse

J. Bernh. Petersen,
formand.

Folketingets skatteudvalg.

Bilag 17.

Finansministerens bemærkninger til bilag 16.

I henvendelsen fra *Haveboligforeningen „Grøndalsvænge“* henstilles det, at reglerne om beskatningen af fortjeneste ved afhændelse af aktier og andelsbeviser ændres, således at fortjeneste ved afhændelse af boligandele i „Grøndalsvænge“ og andre tilsvarende boligforeninger undtages fra beskatning. Foreningen finder det ikke rimeligt, at medlemmer af sådanne boligforeninger i henseende til den særlige indkomstskat er stillet ringere end de ejere af en- og tofamiliehuse samt ejerlejligheder, der efter § 2 A i lov om særlig indkomstskat er fritaget for beskatning af fortjeneste ved salg af ejendommen.

De gældende beskatningsregler, der nævnes i henvendelsen, er i hovedtræk følgende:

1) Når en aktionær eller andelshaver afstår aktier, andelsbeviser og lignende værdipapirer *til det selskab*, der har udstedt papirerne, er det efter ligningslovens § 16 B, stk. 1, hovedreglen, at aktionæren eller andelshaveren skal betale almindelig indkomstskat af hele afståelsessummen.

Efter § 16 B, stk. 2, kan der dog dispenseres fra hovedreglen med den virkning, at der i stedet for almindelig indkomstskat af afståelsessummen normalt skal betales særlig indkomstskat af fortjenesten, der opgøres efter reglerne i § 7 i lov om særlig indkomstskat. Hvis skatteyderen har haft aktien eller andelsbeviset i under 2 år, medfører dispensationen dog alene, at han slipper med almindelig indkomstskat af fortjenesten (jfr. ligningslovens § 16 C) i stedet for almindelig indkomstskat af hele afståelsessummen; i disse tilfælde opgøres fortjenesten efter § 7, stk. 1-5, i lov om særlig indkomstskat, og skatteyderen får derfor ikke det særlige 2.000 kr.-fradrag efter § 7, stk. 6.

Hovedreglen i ligningslovens § 16 B, stk. 1, gælder ikke, hvis selskabet er i likvidation og aktierne eller andelsbeviset afstås til selskabet i det kalenderår, hvori det opløses endeligt. I så fald får skatteyderen uden videre samme stilling som de skatteydere, der opnår den foran omtalte dispensation, jfr. § 16 B, stk. 3.

2) Hvis aktionæren eller andelshaveren afstår aktierne eller andelsbeviset *til en anden* end det selskab, der har udstedt papirerne, er det hovedreglen, at fortjenesten beskattes efter lov om særlig indkomstskat. Har skatteyderen haft værdipapiret i under 2 år, sker beskatningen dog efter den før omtalte regel i ligningslovens § 16 C, — altså som almindelig indkomst.

Om *opgørelsen af det beløb, der skal beskattes* efter de ovennævnte regler, gælder følgende:

Hvor beskatningen foretages efter ligningslovens § 16 B, stk. 1, omfatter den som før nævnt hele afståelsessummen. I visse tilfælde gennemføres afståelsen på den måde, at aktionæren eller andelshaveren afstår sine aktier eller sin andel til det pågældende boligforetagende, der til gengæld tilskøder ham ejendommen. I så fald er den „afståelsessum“, der skal beskattes = ejendommens værdi på afståelsestidspunktet.

Hvor der alene skal ske beskatning af fortjenesten — være sig som særlig eller almindelig indkomst — opgøres den i princippet som forskellen mellem afståelsessummen og anskaffelsessummen for aktien eller andelsbeviset. Hvor man ordner sig på den måde, at boligforetagendet tilskøder skatteyderen ejendommen, er det også her ejendommens værdi på afståelsestidspunktet, der anses for afståelsessum. Anskaffelsessummen udgør som hovedregel det beløb, skatteyderen i sin tid har betalt for aktien eller andels-

beviset; men hvis han har erhvervet værdipapiret før den 1. januar 1962, træder dets formueskattemæssige værdi pr. 1. januar 1962 dog i stedet for anskaffelsessummen.

Efter finansministeriets opfattelse er det ikke en urimelig tanke at sidestille de i henvendelsen omtalte beboere i boligforeninger m. v. med ejere af parcelhuse og ejerlejligheder, således at de fritages for den omtalte beskatning under tilsvarende betingelser som i § 2 A i lov om særlig indkomstskat.

Hvis der opnås principiel tilslutning til en ordning af denne art, rejser det dog forskellige problemer.

Det kan således være et spørgsmål, om det ikke vil være en naturlig konsekvens af ordningen, at man også søger at indføre en sidestilling med hensyn til beskatningen af lejeværdien. Efter ligningslovens § 14 A, stk. 1-3, beskattes ejere af enfamiliehuse og ejerlejligheder af en lejeværdi, der beregnes som en vis procentdel af ejendomsværdien. Andre skatteydere, der har bolig i egen ejendom, beskattes efter statsskatteovens § 4, stk. 1, litra b, 2. pkt., af en skønsmæssigt ansat lejeværdi, der skal svare til, hvad boligen kunne udlejes for. Beboerne i de boligforetagender, henvendelsen drejer sig om, kan have en meget lav årlig boligudgift, uden at man altid kan regne med, at de beskattes af det merbeløb, boligen kunne indbringe ved udlejning. Såfremt man ville indføre en lejeværdibeskatning i sådanne tilfælde, måtte lejeværdien formentlig opgøres som en vis procentdel af ejendomsværdien eller — hvor det f. eks. drejer sig om en lejlighed i en etageejendom — en til andelen svarende del af ejendomsværdien. Det er et spørgsmål, om man i givet fald skulle anvende lejeværdiprocenten for ejerlejligheder eller procenten for enfamiliehuse, der i visse tilfælde er lavere. Endvidere er det et spørgsmål, hvorledes der under en lejeværdiordning skulle forholdes i tilfælde, hvor skatteyderen får renter eller udbytte af andelen eller aktierne.

Fælles for parcelhusejere, ejere af ejerlejligheder og beboere i andelsboliger m. v. gælder, at de ved indkomstopgørelsen kan fradrage deres renteudgifter, herunder renter af lån, der er optaget i forbindelse med erhvervelsen af boligen. Et boligselskabs renteudgifter i forbindelse med prioriteringen

er dog uden betydning for opgørelsen af beboernes skattepligtige indkomst.

En- og tofamiliehusejere får ved indkomstopgørelsen et standardfradrag på 1 pct. af ejendomsværdien, dog mindst 400 kr. og højst 2.000 kr. pr. selvstændig lejlighed; det gælder ikke for ejere af ejerlejligheder.

En eventuel fritagelse for beskatning af fortjeneste på aktier eller andelsbeviser i et boligforetagende måtte formentlig for det første betinges af, at ejeren eller hans husstand har boet i boligen i mindst 2 år inden for det tidsrum, hvori han har ejet aktien eller andelsbeviset. Den gældende regel i § 2 A i lov om særlig indkomstskat indeholder en tilsvarende betingelse.

For det andet må fritagelsen formentlig på en eller anden måde betinges af, at der er en særlig sammenhæng mellem skatteyderens beboelse af den pågældende bolig og hans besiddelse af aktierne eller andelsbeviset. Tænker man sig, at skatteyderen har aktier eller andele i et foretagende, der foruden boliger til aktionærer eller andelshavere har boliger eller f. eks. butikker, der lejes ud til andre, kan det blive for vidtgående at medtage tilfældet under fritagelsesreglen. Man må regne med, at der her foreligger et afgrænsningsproblem, som det vil være vanskeligt at løse.

Efter § 2 A i lov om særlig indkomstskat er skattefritagelsen for en- og tofamiliehuse bl. a. betinget af, at grundarealet er under 1.400 kvadratmeter; det kan være et spørgsmål, om en lignende betingelse skal stilles ved eventuel fritagelse for beskatning af fortjeneste på aktier og andelsbeviser. Det er muligt, at det ikke ville få stor praktisk betydning i eksisterende boligforetagender; men man må også være opmærksom på risikoen for, at der — eventuelt i omgælseshensigt eller lignende — kan blive oprettet nye boligforetagender med grunde over 1.400 kvadratmeter. En kvadratmetergrænse kan dog give særlige problemer, når fritagelsesreglen f. eks. skal anvendes ved opløsning af en boligforening, hvor nogle grunde er under og andre over 1.400 kvadratmeter.

Når salget af et en- eller tofamiliehus eller en ejerlejlighed falder uden for fritagelsesreglen i § 2 A, skal den fortjeneste, der opgøres efter reglerne om fast ejendom, ifølge

det foreliggende lovforslag beskattes med en faktisk beskatningsprocent på $66\frac{2}{3}$. Af praktiske grunde måtte man formentlig afstå fra at foreskrive noget tilsvarende, når salget af aktier eller andele falder uden for den fritagelsesregel, der eventuelt skulle indføres for dem.

Det kan oplyses, at Haveboligforeningen „Grøndalsvænge“ tidligere har rejst det foreliggende spørgsmål i et brev af 10. september 1970 til boligministeren. Foreningen gav her udtryk for den opfattelse, at den ønskede fritagelsesregel bør omfatte såvel andelsbeviser i andelsboligforeninger som aktier i ejendomsaktieselskaber, hvortil er knyttet retten til en bolig. Foreningen gjorde gældende, at såvel aktie- som andelsboliger „i virkeligheden er en form for ejerlig-

heder“. Finansministeriet er tilbøjeligt til at dele den anskuelse, at det vil være rimeligt at medtage begge disse boligformer under den eventuelle fritagelsesregel.

De problemer, der er berørt i det foranstående, er så omfattende, at det ikke kan anses for tilrådeligt at søge en eventuel fritagelsesregel gennemført i forbindelse med færdigbehandlingen af det foreliggende lovforslag. En del af de afgrænsningsproblemer, der er omtalt, er også af en sådan art, at det muligvis vil være nødvendigt at udforme ordningen som en dispensationsordning. Det må give anledning til administrative overvejelser og drøftelser med den myndighed, der i givet fald skulle have dispensationsbeføjelsen — eventuelt ligningsrådet.

Bilag 18.

REDERIFORENINGEN AF 1895

Uddrag af skibsreder A. E. Sørensens indlæg ved mødet på Christiansborg den 21. april 1971 med udvalget vedrørende forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og særlig indkomstskat.

Rederiforeningen af 1895 takker for lejligheden til at bringe vore synspunkter frem for udvalget. Som formand for bestyrelsen vil jeg gerne præsentere de herrer, der møder sammen med mig:

Advokat Enne, skibsreder, kaptajn Axel Nielsen, direktør C. Hovgaard og forretningsfører Erichsen fra Rederiforeningen for mindre Skibe.

I anledning af forslag til ændring af afskrivningsloven og lov om særlig indkomstskat tillader vi os høfligst at rette følgende henstilling og udtalelse til det ærede udvalg.

Som det vil være udvalget bekendt, repræsenterer vor forening ca. 85 pct. af de såkaldte coastere. Vi har i tidligere fremsendt materiale nøje redegjort for denne skibsfarts nationale, sociale og økonomiske værdi, og jeg skal derfor ved denne lejlighed indskrænke mig til generelle betragtninger om det foreliggende lovforslag om ændring i afskrivningsloven og lov om særlig indkomstskat.

Norge, Sverige og Danmark råder pr. 1. januar i år over følgende tonnage:

Norge 2.869 skibe med en bruttotonnage stor 19.887.000 tons

Sverige 1.014 skibe med en bruttotonnage stor 4.767.000 tons

Danmark 1.288 skibe med en bruttotonnage stor 3.344.000 tons

hvoraf det fremgår, at Danmark kun har 16,815 pct. af Norges handelsflåde og af Sveriges handelsflåde 70,149 pct., medens det må give anledning til bekymring, at Danmarks andel i verdenshandelsflåden, der i

1969 var 1,76 pct. i dag er faldet til 1,44 pct. Alene i 1969-70 steg verdenshandelsflåden med 16 mill. brt., medens den danske faldt med 176.000 brt.

Det skal anerkendes, at redere indenfor Danmarks Rederiforening består af dygtige redere, som har drevet det vidt, bl. a. kan nævnes A. P. Møller, Ø.K., Det Forenede Dampskibsselskab og J. Lauritzen med flere, som med stor dygtighed repræsenterer vort land på verdenshavene, men disse store redere vil ikke være tilstrækkelige til fortsat at udbygge den danske handelsflåde uden at der kommer nyt blod til. Alene i de sidste 20-30 år er mange af de større danske redier likvideret, hvorfor det nye blod skal komme fra de nye redier, som er dannet i de sidste år, efter at Danmark i lighed med andre søfartsnationer har opnået rimelige afskrivningsregler, og her kan man ikke komme udenom, at de såkaldte „trusseredier“ trods alt har haft deres betydning og har jo forøvrigt kun arbejdet på lovens grund, i hvilken forbindelse det ikke må glemmes, at afskrivning kun er en udsættelse af skattens betaling, og skal Danmarks handelsflåde ikke fortsat stagnere, kan vi ikke undvære disse nye redere, som har været med til at sejle valuta ind — alene vor forenings medlemmer har i året 1970 tilført landet et valutabeløb på ca. 400 mill. kroner — og, hvis forslaget tilbagetrækkes, sandsynligvis vil forbedre landets valutastilling med et beløb mellem 400 og 6-700 mill. kroner, og dette beløb mener vi at landet ikke kan undvære, når vi skeler til handels- og betalingsbalancen.

Foruden den store valutaindtægt bringer vore skibe store fortjenester til besætningerne, som igennem deres skattebetalinger også er af betydning for landet, og ikke at forlemme er den store betydning, disse skibe har for vore skibsværfter og disses arbejdere, idet så godt som alle vore skibe udelukkende udfører reparationer og vedligeholdelse ved danske værfter, til forskel fra de store skibe, som i alt overvejende grad reparerer i udlandet. Også for danske værfter har det haft stor betydning med de nybygninger, vore medlemmer har sat i arbejde.

Vi skal yderligere nævne, at hvis hovedparten af de nuværende skibe, der ejes af vore medlemmer, forsvinder fra det danske skibsregister, vil de tilførsler til Danmark, der har været udført af disse skibe, overgå til udenlandske skibe med yderligere forringelse af vor valutastilling.

Rederiforeningen forstår godt, at man har ønsket i nogen grad at bremse forskudsafskrivninger, som skatteyderen erhverver ret til ved at tegne en part i et skib, der leveres om flere år, men Rederiforeningen kan ikke se, at der skulle være grund til at skærpe afskrivningsreglerne for skibe, der leveres samme år, som de er kontraheret, og for brugte skibe. I disse tilfælde skal investorerne erlægge et betydeligt kontant beløb, og der er derfor ingen grund til at give særegler for denne kategori, hvorfor det hen-

stilles, at indskrænkning i afskrivningsreglerne for disse sidstnævnte skibe ikke finder sted.

Vi må derfor fastholde, at hvis lovforslagene gennemføres, vil det betyde ødelæggelse af den danske småskibsfart, thi ingen kan drive rederivirksomhed med de bånd, som lovforslagene vil medføre, og vi vil derfor, så indtrængende som vi kan, henstille, at Folketinget lader disse lovforslag falde.

Såfremt lovgiverne, på trods af det her anførte, alligevel agter at gennemføre forslagene helt eller delvist vil vi så indtrængende, som vi kan, henstille, at fjerdedelsreglen bortfalder, imod at der indføres en bestemmelse om, at en deltager i et interessentskab, partrederi, kommanditselskab eller lignende beskattes med almindelig indkomstskat, hvis salg finder sted indenfor 3 (evtl. 5) år efter erhvervelsen af parten, hvorimod eventuel fortjeneste ved salg af parter, der sælges 3 (evtl. 5) år efter erhvervelsen, beskattes med særlig indkomstskat. Under særlig indkomstskat bør også henføres afhændelse ved dødsfald og ligeledes for personer, der efter årelangt virke indenfor rederieringen må trække sig tilbage på grund af alder eller helbred og i den anledning afhænder skibsparter.

Sluttelig skal jeg henstille, at advokat Enne får anledning til at udtale sig om andre forhold vedrørende dette spørgsmål.

Rederiforeningen af 1895

A. E. Sørensen,
formand.